

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

2011. gada 10. decembris – 16. decembris

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 47 (1225)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

AUGŠĀM CEĻAS GAISMAS PILS

Latvijas Nacionālā bibliotēka

saņem nozīmīgu ziedojumu sava satura veidošanai

LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēde Undīne Būde saņem ziedojuma apliecinājumu. Pa labi – Alfons Kalns, aizmugurē Fraternitas Lataviensis pārstāvji

Jaunās Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) ēkas būvlaukumā LU studentu korporācija Fraternitas Lataviensis 30. novembrī

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai pasniedza 101 000 Kanadas dolaru (ap 50 000 LVL) ziedojumu. Ziedo-

jot Latvijas Nacionālajai bibliotēkai, korporācija nosvin savas pastāvēšanas 85. gadskārtu. Ziedojums tiks izmantots bibliotēkas satura veidošanai - grāmatu iepirkumiem un trimdas laikrakstu digitalizācijai. Par ziedojumu iegādātā aktuālā nozaļu literatūra būs būtisks papildinājums LNB jaunās ēkas brīvpieejas krājumam.

Pateicībā par ziedojumu korporācijas Fraternitas Lataviensis vārds tiks iemūžināts pie vienas no jaunās Nacionālās bibliotēkas telpām – plāksnītē pie Sociālo un humānāro zinātņu auditorijas grupu nodarbību telpas.

(vairāk lasiet 5.lpp.)

RADI UN DRAUGI
VIESNĪCA • HOTEL

“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA
PAŠĀ VECRĪGAS SIRDĪ

4 ZVAIGŽŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABIEKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDICIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APRĪKOTAS SVĪTĪBU UN KONFERENČU ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TĒLPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ARĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

Redakcijas sleja

Cienījamie lasītāji!

Ir divi iemesli, kāpēc šonedēļ vēlos jūs uzrunāt. Pirmais – vēlos tā gluži cilvēciski padalīties ar jums iespaidos par to, kāda noskaņa šai nedēļas nogalē valda Rīgā. Manā gluži personiskā ieskatā, protams, taču – neatminos gan, kurš dzejnieks to teicis, bet ideja apmēram tāda: neliek mieru kāda doma par tēviju. Kremt priekšāstāvošā tautas nobalsošana par otru valsts valodu. (Nu, neesmu jau nekāds izņēmums!) Kāpēc noticis tā, kā ir noticis? Neizpratni izteicis arī Valsts prezidents. Iekšlietu ministrs plašsaziņas līdzekļos paudis ziņu – nav pamata bažām par etnisku konfliktu izcelšanos. Ļoti gribas paļauties un ticēt, bet – vēl nesen finanču ministrs stāstīja, ka Snoras bankas slēgšana Latviju neietekmēs... Un, kad tas nepiepildījās, pamācīja tautu, ka pašiem jābūt gudrākiem un jādōmā, kur glabāt savu naudu. Sirds lūst, skatoties pensionāru rindas pie Krājbankas bankomatiem un iedomājoties, cik uzņēmumu Latvijā bankrotēs, kas notiks, piemēram, ar lauku skolotāju algām utt. Ko līdzētu, teiksim, Dagdas pašvaldības vīru gudrība, ja šai pilsētā ir tikai viena vienīga – Krājbankas filiāle! (Šai mūsu avīzes numurā lasiet interviju ar latviešu uzņēmēju Kārli Āboliņu un kārtējo reizi pārliecinieties, ka riteni nav vajadzīgs izgudrot no jauna, – pašvaldību bankas ir realitāte finanču pasaulē.)

Vājš mierinājums ir laikraksta *Sestdiena* intervijā bijušā Krājbankas prezidenta Mārtiņa Bondara teiktais, ka ne šis pirmais, ne pēdējais bankas krachis un Latvija nav nekāds izņēmums. Bet visvairāk sāp sirds par atkal sagrautajām cerībām un ticību. Vairāki trīsdesmitgadnieki man ir teikuši – „un lai mēs pēc visa tā, kas noticis, domātu par nodokļiem un krātu pensijām?! Mūsu mūžā šis ir jau trešais bankas krachis Latvijā!” Ko nu mēs – vecie, viedie – lai atbildam?

Piedodiet, novirzījos no iesāktās sāpes – par valodu. Gribas raudzīt pēc cēloņiem. Iepriekšējā mūsu laikraksta komentārā Ojārs Celle raksta: „Asimilācijas spiediens, kaut vājš un neuzbāzīgs, ietekmē brīvā Latvijā dzimušos un augušos krievus. Veidojas Latvijas patriots pēc būtības, bet pēc satura krievisks prototips. (..) Kāda daļa no Latvijā dzimušās krievu minoritātes nākamā paaudzē sāks iekļauties latviešos. Protams, šim procesam ir spēcīgi kavēkļi – Lielā Krievija

ir tepat blakus ar savu televīzijas un valodas ietekmi.”

Gados jaunā krievu tautības politoloģe Antoņina Ņenaševa nedēļrakstā *Ir* raksta: „Daudzi Latvijas krievvalodīgie šo aicinājumu (parakstīties par krievu valodu kā par otru valsts valodu – red.) uztvēra ļoti tieši – mums ir pēdējā iespēja cīnīties par savu valodu un pievērst sev visas Latvijas uzmanību. Kuņš šo iniciatīvu neatbalsta, tas nav savu vecāku cienīgs dēls vai meita. Tāds noskaņojums valdīja krievvalodīgajā informācijā telpā. (..) Arī latviešu plašsaziņas līdzekļi nav ideāls saliedēšanās piemērs.” Un iesaka: „Tad sāciet ar to, ka savās latviešu partijās izveidojiet ietekmīgu krievvalodīgo spārnu!” Jautājums – kādā valodā šis „spārns” runās? Un kāpēc – „krievvalodīgo”? Ebrējs Michails Hazans (ar viņu arī bija intervija mūsu laikraksta iepriekšējā numurā) un mans labs draugs čigāns Normunds Rudevičs apgalvo, ka nekad viņiem nav bijušas problēmas komunicēt latviešu valodā. Tik tiešām, tiklab ebrēji, kā čigāni arī padomju varas gados bez problēmām bija apguvuši latviešu valodu un tajā runāja. Acīmredzot – mazākumtautības raksturīga iezīme, ko „lielajiem” nesaprast. Starp citu, uz šo saasināto izjūtu fona gluži vai priekā salēcos, kad, skatoties Krievijas un Latvijas hokeja veterānu spēli, izdzirdēju, ka savu runu atklāšanas ceremonijā krievu hokeja spožā zvaigzne krievs Vladimirs Tretjaks sāka ar vārdiem: „Dārgie draugi!” – latviešu valodā. (Ja jūs interesē šis spēles rezultāts – 10:9 Latvijas labā, H. Balderis guva trīs vārtus!) Un Krievijas cilvēktiesību aktiviste Valerija Novodvorska likusi pie sirds, lai Latvijas krievi par kampaņu krievu valodas „bīdīšanā” par otru valsts valodu latviešiem atvainotos. Redziet nu, prieki mījas ar rūpestiem, bet avīzes slejas nav bezgalīgas...

Tātad – otrs iemesls. Lūdzu, neaizmirstiet pasūtītāt mūsu avīzi nākamajam gadam!

Strādāsim kopā!

Cienā
jūsu Ligita Kovtuna

Lasiet
tīmeklī!

Eiropas latviešu
laikrakstu

mājaslapa
www.brivalatvija.lv

Ar savām pasakām, ar savu ģeografiju Zviedrijā Māra Cielēna un Edmunds Bunkše

Dienu pēc 18. novembra svinībām mums, Stokholmas latviešiem, bija iespēja vēl kavēties latviskā vidē, pulcējoties mūsu ierastajās LPK telpās, kur mūs gaidīja tikšanās ar dzejnieci, bērnu grāmatu rakstnieci Māru Cielēnu un ģeografijas profesoru Edmundu Bunkši. Viņi viesojās Zviedrijā pēc ielūguma piedalīties sarīkojumos Internacionālās bibliotēkas Bērnu grāmatu nedēļas ietvaros.

Pēc tikšanās Stokholmā ar pārējiem ielūgtiem ārzemju rakstniekiem Māra Cielēna devās uz Helsingborgu, lai tur par saviem darbiem stāstītu mūsu tautiešiem. Tā mums ziņo Zanda Alberts no Helsingborgas: "Pilnīgi visi, kas bija atnākuši uz tikšanos ar Māru Cielēnu, bija priecīgi par šādu negaidītu izdevību. Viena daļa bija lasījuši kādu no Māras dzejoļiem, bet lielākai daļai tā bija pirmā iepazīšanās gan ar rakstnieci pašu, gan viņas darbiem." Kopā ar Edmundu Bunkši viņa apciemoja arī Upsalas tautiešus.

Māra Cielēna ir Latvijā iemīļota bērnu grāmatu autore, kurai izdoti vairāki desmiti darbu – pasaku un dzejoļu krājumi, tulkojumi, no visagrākā dzejoļu krājuma "Mazliet siltuma, mazliet smaržas" 1988. gadā līdz pasakai "Lidojums" 2011. gadā Lielākoties viņas darbi pieskaitīti pie bērnu grāmatām. Manuprāt, tie tikpat uzrunā pieaugušo, ja tikai tam vēl atlicis mazliet bērna dvēseles, lai iegrimtu Māras pasaulē,

Māra Cielēna, E. Bunkše, Gvido Cebers

kur viss dzīvo un runā, dzīvnieki, augi, lietas, tāpat kā cilvēki ar savām domām un jūtām. Visam cauri vīd rakstnieces mazliet ironiskā dzirksts, kas tēlojumā liek pazīt cilvēku vajības, – tā pasakā "Lidojums", kur kaiju ģimene dodas ceļojumā savā supermodernā lidaparātā; ja cilvēki drāžas visādās mašīnās, tad arī putniem nav jāmokās, spārnus pļivinot. Bet, stiprai vētrai saplosot lidaparātu, viņiem nu jātiek galā pašu spēkiem. Un uzpūtīgais ģimenes galva vairs nezina, ko iesākt, bet viņa meita parāda, ka jāuzdrošinās atkal pašiem lidot.

Bet nu došu vārdu Mārai. Viņa esot ļoti apmierināta ar Zviedrijas "turneju", brīžiem pat bijis aizkustinoši tikt ar tautiešiem. Esot uzdots jautājums, vai rakstot viņai esot kāda misijas vai sū-

tības izjūta. Māras atbilde: "Daudz par to nedomāju. Rakstu ar fantaziju, nevaru realitiski uzrakstīt. Pasaulē ir tik daudz brīnišķīga, ne tikai bērniem."

Tā kā Māra jau bija visu rīta cēlienu runājusies ar Latviešu skolas bērniem un viņu vecākiem, tad šajā pēcpusdienā vārds tika vairāk dots Edmundam Bunkšiem, Delaveras universitātes kultūrģeografijas profesoram. Dzimis viņš Liepājā 1935. gadā, bet kara vētrās aizdzīts no dzimtenes, kopā ar vecākiem 1950. gadā nonācis Ņujorkā. Pēc studijām dažādās universitātēs viņš 1973. gadā ieguvis doktora gradu ģeografijā ar savu disertāciju "Zeme, mežs un jūra latviešu tautasdziesmās". Latviešu valodā publicēti divi viņa darbi: "Sirēnu balsis: ģeografija kā cilvēku eru-

dicija" (Rīga, 1998) un "Intimā bezgalība" (Rīga, 2007, Māras Cielēnas tulkojums). Šis darbs izdots Savienotajās Valstīs 2004. gadā ar virsrakstu *Geography and the Art of Life* (Ģeografija un dzīves māksla). Tas ir eseju krājums, kur autora dzīves stāsts savienojas ar viņa zinātniskām atziņām.

Rokās turēdams šo savu svarīgāko grāmatu, Edmunds Bunkše aizrautīgi mūs iepazīstina ar savu domu pasauli. Grāmatas latvisko virsrakstu "Intimā bezgalība", kas šķietami neatbilst oriģinālam, viņš izskaidro šādi: tas ir aizņēmums no viņa iemīļotā franču filozofa Gastona Bašelāra darba *La poétique de l'espace* (Telpas poēzija). Edmunds Bunkše arī uzsver, cik radniecisks viņam ir kļuvis Bašelārs, – vienai nodaļai grāmatā ir šāds virsraksts: "Kā Bašelāra idejas kļuva par apspēstību." No tās viņš mums citē: "Aizsargātā intimitāte bezgalībā – tā ir tema, kas vijas cauri visai Bašelāra grāmatai. Intimitāti un bezgalību viņš uzskata par divām cilvēka pamatvērtībām. Tālāk Edmunds Bunkše savu grāmatu raksturo šādi: "Chronoloģijas vietā temu izvēli noteica grāmatas galvenais jautājums: kas ir mājas un ceļš cilvēkam un latvietim varmācīgā lielu pārmaiņu laikmetā? Un kā aina, vieta un vide var ietekmēt cilvēka jūtu un domu pasauli?" Viņš bieži atgriežas pie šiem pamatjēdzieniem – aina un vide, mājas un ceļš.

Edmundu Bunkši esot ietekmējis arī Sent-Ekziperī. Izlasījis

"Mazo Princi", viņš sapratis, ka ģeografijai kaut kā trūkst. Šo trūkumu nu profesors mēģina mums skaidrot kā humanistisko elementu, un viņaprāt ģeografija ir "kā aina cilvēkā un cilvēka ainā.

Zaudējot mājas un ierasto vidi, var zaudēt arī identitāti, un tas ir smags pārdzīvojums, turpina referents, pieminēdams savus trimdas gadus. Tad jāmeklē ceļš uz mājām. Un, ieguvus Fulbraita stipendiju 1990. gadā, viņš šo ceļu varējis atrast, atgriezies dzimtenē un pusgadu strādāt Latvijas Universitātē Rīgā, par ko bijis ļoti apmierināts. No 2002. līdz 2005. gadam ar pārtraukumiem profesors strādājis Latvijas TV kultūras programmu nodaļā, lasījis arī lekcijas LU. Tagad viņš ir pārcēlies uz dzīvi Latvijā un šad tad apciemojot radus un draugus Amerikā. Uz jautājumu, vai sadalīšanās sajūta viņu nemoka, Edmunds Bunkše atbild, ka tāda sajūta esot gan bijusi milzīga, bet palēnām mazinoties. Jo tagad viņš ir atradis sev istās mājas kopā ar Māru pasakainajā Baltezera krastā.

Pēc siltiem aplausiem varējām vēl pakavēties pie mūsu sirsnīgās bibliotēkāres Anitas sarūpētā kafijas galda, un tad bija arī izdevība pārrunāt ar mūsu tik interesantajiem viesiem. Lai silta pateicība LPK (tagad Zviedrijas latviešu apvienība) un tās klātesošajiem pārstāvjiem Anitai Dzilnavai un Gvido Ceberim par šo patikamo pēcpusdienu.

Izabella Cielēna

18. novembra atcere Mūsmājās

Latvijas Valsts dibināšanas atceres 93. gadadienu 18. novembrī Mūsmājās bija sanākuši svinēt dūšigs pulciņš latviešu - gan veci, gan jauni. (Pārsvārā tomēr bija vecie!) Svinības iesāka ar mācītāja Viestura Vāveres dievkalpojumu, draudzei dziedot himnu "Kungs, kas zāles čukstus dzirdi" un mācītājam nolasot sprediķi no prav. Jeremijas grāmatas: "Lai neviens nedižojas ar savu gudrību, spēku vai bagātību", tās lietas var īstenot tikai caur Dieva mācību un žēlastību. Dievkalpojumu nobeidza ar "Dievs, sargi mūsu Tēvu zemi".

Svinību turpinājumā DV nodaļas valdes priekšsēdis uzacina šīs dienas viesi - Izglītības fonda priekšsēdi Andreju Ozoliņu teikt mums svētku runu.

Runātājs atgādināja neaizmirst, ko mums nozīmē 18. novembris un ko tas nozīmē arī Latvijai. No 93 gadiem kopš dibināšanas valsts ir bijusi brīva un neatkarīga tikai 42 gadus, 51 gadu esam bijuši nepatikami un ļaunu varu okupēti. Jau mūsu valsts dibināšana bija kā pasaku brīnums, ko paveica pulciņš darbīgu un drošsirdīgu tautas darbinieku, jo Rīgas ielās vēl maršēja vācu kara spēks un aiz Latvijas robežām jau bija gatavas un glūnēja bolševiku ordas. Šie paši darbinieki noorganizēja mūsu tautas dūšīgākos vīrus uzvilkt kara mēteļus un izcīnīt mums pašiem savu brīvu

valsti, kaut gan tā pēc Pirmā pasaules kara bija atstāta gruvešos. Tajā laikā visas smagākās austrumu frontes kaujas notika uz Latvijas zemes. Latvija varēja sākt savu izpostīto zemi atjaunot un celt tikai pēc 1920. gada miera līgumiem ar Vāciju un Krieviju. Valsts bija galīgi izpostīta, visas materiālās vērtības izlaupītas, un viss bija jābūvē no jauna, bet tauta toreiz nebija piedzīvojusi 50 gadu komūnisma melu un netaisnības režīmu un ar sajūsmu ķērās pie sūrā grūtā darba ar prieku un nesavtību. Toreizējā valdība izdarīja Agrārreformu un deva zemniekiem zemi, un tas savukārt radīja veselīgu pamatu valsts struktūrai. Divdesmit gados valsts sasniedza tādu labklājības līmeni, kas bija līdzīgs kā citām ziemeļu tautām, kuŗas Pirmajā pasaules karā nemaz nepiedalījās.

To šodien par Latviju nevaram teikt, apstākļi ir citādi. Valsts atguva brīvību un neatkarību, bet valsts vadībā palika tie paši vecie kompartijas biedri, pēkšņi kļūstot par "patriotiem". Valsts tika apzagta un apkrāpta, šie "patrioti" domāja tikai par savu kabatu un savu labumu, viņiem vienaldzīgas bija valsts vai tautas intereses.

Tagad, pēc 11. Saeimas vēlēšanām, tauta sagaida no valdības daudz vairāk nekā iepriekš. Jau iepriekšējā valdība darīja daudz, lai apturētu dzīves standarta slīg-

šanu uz leju, tagad jābūvē uzlabot stāvokli, lai rastos darba un izdzīvošanas iespējas mūsu jaunākai paaudzei, apturot darba un izdzīvošanas meklēšanu citās Eiropas valstīs. Ir grūti rast optimismu, ka visi tie, kas šodien ir aizbraukuši no Latvijas, kādreiz atgriezīsies, jo starp viņiem ir ģimenes, kuŗu bērni uzaugs un asimilēsies svešās paražās, un tāda Latvija viņiem būs tikai pasaciņa, ko tētis vai māmiņa stāstījuši.... Dzird arī pārmetumus mūsu vecākai paaudzei par bēgšanu no Latvijas pēc Otrā pasaules kara. Apstākļi toreiz bija citādi. Mēs negribējām Staļina teroru piedzīvot otrreiz, gandrīz visi izbēgušie bija lemti "izvešanai" jau 1941. gadā, tikai vācu iebrukums Latvijā šo nodomu izjauca. Desmitiem tūkstošu bijušo leģionāru risks atgriezies Staļina terora varā bija pārāk liels, jo, ja krievi šāva nost paši savas tautas gūstekņus, kāda cerība bija latviešiem. Viņi palika trimdā un no turienes visu laiku brīvīvai pasaulei atgādināja Latvijai un pārējām Austrumeiropas tautām nodarīto netaisnību, kuŗas Jaltas konferencē tika "pārdotas", lai izpatiktu "tētiņam Josifam"...

Mūsu Valsts prezidents Andris Bērziņš Saeimas svinīgajā sēdē teica: "Mēs šodien esam radikāli jauni un vēl nebijušā stāvoklī, kas prasa gudru un atbildīgu rīcību. Ir jāatceras, ka Saeimu

ievēlēja, lai ieviestu valsts dzīvē svarīgus principus: godīgumu un atbildību." Cerēsim, ka tie nebūs tikai tukši vārdi, bet tiks iedzīvināti ikdienā. Mums valstī jau ir daži paraugi, piemēram, "Vitolu fonds", kas atbalsta trūcīgu jauniesus ar stipendijām, lai dotu viņiem iespēju iegūt augstāko izglītību. Apstākļiem uzlabojoties, daži no šiem jauniesiem atsakās no stipendijas par labu kādam citam trūcīgam. Tas ir cēls paraugs, kas parāda mūsu jaunākās paaudzes godīgumu un atbildību, uz kādu varam droši balstīt valsts nākotni. Tas nav daudz, bet "no mazas sēklas izaug liels koks", un no šāda parauga izaugs jauna paaudze, kam būs iespēja dzīvot brīvā, godīgā

un demokrātiskā valstī.

Pēc runas visi klātesošie nodziedāja „Dievs, svētī Latviju!”.

Pēc ilgiem aplausiem runātājam pasniedza ziedus un klātesošie tika aicināti pacelt glāzi viņa par Latviju. Sarīkojumu ar dziesmām kuplināja Gunta Rūķe un Daira Siksnīņa, piedevām norunājot Gunara Janovska dzejoli "Aizbrauc" un Kornēlijas Apšukrūmas - "Apliecinājums". Pēcpusdienu pagāja, savstarpēji čalojot pie čaklu roku sarūpētām uzkodām un kafijas. Nemanot pieņāca šķiršanās brīdis, un ceļš visus aizveda mājās līdz ar iespaidiem par patikami pavadītu vakaru.

Ž. R. M.

MUMS RAKSTA

Arī tā var svinēt 18. novembri

Kenterberija, pilsēta ar tālu skanošu vārdu. *Wingham*, mazs nomaļš ciems. Vairāk nekā pirms sešiem gadiem desmitiem tur bija latviešu lauksaimniecības nometne. Mēs, apnikuši bezdarbā vadītās dienas kara sapostītajā Vācijā, bijām priecīgi doties darbā.

Nometnē ritēja sabiedriskā dzīve, tika svinēti visi notikumi, arī 18. novembris. Kad beidzās līgumā paredzētie gadi, mēs paklīdām kur nu kuŗais.

Mans draugs Žanis ar centību darbā un mācoties bija ieguvis

stabilu darba vietu slimnīcā Kenterberijā. Pašreiz viņš ir viens, slimības māks, saistīts pie mājas un dažkārt pie gultas. Ar Latviju Žanis ir palikuši tikai divi pieturas punkti – laikraksts *Brīvā Latvija* un es 400 km tālajā Notinghamā.

18. novembra rītā Žanis man piezvanīja un sveica Latvijas valsts svētkos. "Es pacēlu viņa glāzi un nodziedāju "Dievs, svētī Latviju". Neviens to nedzirdēja, neviens to nebūtu sapratis. Es esmu viens..."

K.Z.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Baltijas valstu prezidenti Tallinā

Tallinā notika Baltijas valstu prezidentu sanāksme. Tika pārrunāti jautājumi, kas šobrīd neprognozējamā ekonomiskajā situācijā Eiropā un pasaulē Baltijas valstīm ir vitāli svarīgi. Nākamā gada aprīlī Viļņā tiks rīkota augsta līmeņa tikšanās, kur piedalīties aicināti arī ASV augstākie vadītāji.

Lietuvas prezidente Daļa Gribauskaitē informēja, ka Snoras bankas glābšana nav bijusi iespējama un Lietuvas valdības rīcība ir pamatota. Prezidente uzsvēra, ka bankas tirgus daļa (10%) Lietuvā ir neliela, tāpēc iespaidu uz banku sektoru notikušais neatstās. Latvijas Valsts prezidents Andris Bērziņš uzsvēra, ka situācija ar *Latvijas Krājbanku* ievērojami atšķiras, jo tai ir vēsturiski liela savu lojālo klientu grupa, kas šobrīd ir stipri cietusi. Starp *Latvijas Krājbankas* klientiem ir daudzi pašvaldību uzņēmumi, kuŗu finanču operācijas ir iesaldētas. Valsts prezidents īpaši uzsvēra, ka patiesie zaudējumu apmēri *Latvijas Krājbankā* tās likvidēšanas procesā varētu būt daudz lielāki, nekā līdz šim izskanējis publiski.

Valsts prezidenta nostāja valodas jautājumā

Notika Mazākumtautību konsultatīvās padomes sēde, kuŗā piedalījās arī Valsts prezidents Andris Bērziņš. Sēdes sākumā Mazākumtautību biedrības priekšsēdis Romāns Alijevs uzsvēra, ka Latvijas mazākumtautības ir mūsu valsts lepnums un bagātība, tās neatņemama sastāvdaļa un dzīva realitāte. „Mēs vēlamies iesaistīties

arī latviešu kultūras telpas dzīvē, stiprināt kontaktus. Mēs jau esam daudz darījuši, lai veicinātu Latvijā dzīvojošo tautību saliedētību, lai mazinātu sašķeltības riskus. Mums ir daudz viedokļu par to, kas mūs visus var vienot, uz kādām vērtībām un idejām to balstīt,” sacīja Alijevs.

Savā uzrunā Andris Bērziņš sacīja: „Es pilnīgi noteikti nebūšu tas prezidents, kas paraksta likumu par otras valsts valodas statusa noteikšanu Latvijā. Mums ir jāatrod atslēga tam, kā saliedēt sabiedrību. Ja mēs paši to neizdarīsim, mūsu vietā to izdarīs citi. Turklāt labākais veids, kā attīstīt ekonomiku, ir atrast labāko sabiedrības saliedētības modeli. To nekādā ziņā nedrīkst saistīt ar asimilāciju.”

Prezidents turklāt atzina, ka viņa uztverē un viņa dzīvē nekad nav valdījis izpratne „savējie un svešie”: „Manā skatījumā vienmēr ir bijis „mēs”. Mūs vieno teritorija un valoda, un tas ir kā enkurs, pie kuŗa jāturas.”

Koalicijas partiju aicinājums

Koaliciju veidojošās partijas - *Vienotība*, *Zatlera Reformu partija* (ZRP) un *Nacionālā apvienība VL/TB/LNNK* kopīgā paziņojumā aicina visu tautību Latvijas pavalstniekus aktīvi piedalīties gaidāmajā tautas nobalsošanā par Satversmes grozījumiem un balsot pret krievu valodu kā otru valsts valodu. Partiju paziņojumā teikts: „Latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda ir Latvijas neatkarīgās valsts pamats. Kopā ar pārējiem Satversmes pamatprincipiem, kas nosaka, ka Latvija ir neatkarīga un demokrātiska valsts,

tās teritorija ir nedalāma un vara pieder tautai, latviešu valoda kā vienīgā valsts valoda izsaka Latvijas valsts būtību.”

Koalicija norāda, ka, sekojot tādu politiku aicinājumiem, kas ir noskaņoti pret Latvijas valsts konstitucionālajiem pamatiem, pēc provizoriskiem datiem, iespējams, ir savākti paraksti tautas nobalsošanai. Tās nolūks ir panākt krievu valodai otras valsts valodas statusu. Šo politiku mērķis ir izmantot referendumu, lai sašķeltu Latvijas sabiedrību.

Nākamā gada budžeta aprises

Valdība 5. decembrī akceptēja 2012. gada valsts budžeta likumprojektu, un 6. decembrī tas tika iesniegts izskatīšanai Saeimā. Valdība apņēmusies, ka budžeta deficīts nākamgad nepārsniegs 2,5% no iekšzemes kopprodukta.

2012. gadā valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi prognozēti 4,516 miljardi latu, izdevumi - 4,641 miljardi latu. Salīdzinājumā ar 2011. gada budžeta plānu likumprojektā paredzēts ieņēmumu palielinājums par 255,1 miljonu latu un izdevumu samazinājums 113,5 miljonu latu apmērā.

Valdis Dombrovskis saņem starptautisku apbalvojumu ekonomikā

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 4. decembrī Vācijas pilsētā Freiburgā piedalījās ekonomista Frīdriha Augusta fon Hajeka balvas pasniegšanas ceremonijā. Viņš saņēma starptautisko apbalvojumu par ieguldījumu Latvijas ekonomikas stabilizēšanā.

Uzrunājot klātesošos, bijušais Polijas vicepremjers un Polijas Centrālās bankas priekšsēdis Lešeks Balcerovičs uzsvēra, ka Baltijas valstu ievērotā stingrā fiskālā disciplīna ļāvusi tām ātri pārvarēt krīzi un isā laikā atgriezties pie ekonomikas izaugsmes, - tā ir pieredze, no kuŗas var mācīties visa eirozona. „Savukārt svarīga mācība visiem Eiropas politiķiem no Latvijā un Igaunijā paveiktā ir apziņa, ka ir iespējams saglabāt sabiedrības atbalstu un uzvarēt vēlēšanās arī krīzes laikā, veicot nepopulāras reformas.”

Apbalvojumus Latvijas un Igaunijas valdību vadītājiem, kā arī F. Hajeka publicistikas balvas saņēmējam *Frankfurter Allgemeine Zeitung* Ekonomikas nodaļas vadītājam Raineram Hankam pasniedza bijušais Vācijas prezidents Romans Hercogs.

Alfona Kalna ziedojums

Korporācijas *Fraternitas Lataviensis* konventa Kanadā pārstāvis Alfons Kalns pasniedza 101 000 Kanadas dolaru (ap 50 000 latu) dāvinājumu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrībai (LNBAB).

Pateicoties par ziedojumu, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende salīdzināja Alfona Kalna atvesto ziedojumu ar Krišjāņa Valdemāra savulaik izteikto

aicinājumu ziedot savu laiku vispārībai. Savukārt LNBAB valdes priekšsēde Undīne Būde, pieņemot simbolisko čeku, sacīja: „Šis ir viens no lielākajiem ziedojumiem, kas simboliski rāda - trimda ir atgriezies Latvijā. Skaisti, nelieli ziedojumi no trimdas nākuši rēgulāri, un es domāju, ka tagad to kļūs vēl vairāk.”

Par Stūra māju

Eiropas kultūras galvaspilsētas projektu gaitā 2014. gadā plānots mainīt Stūra mājas Rīgā, Brīvības ielā 61, vēsturiski negatīvo auru. Šajā vietā kultūras darbinieki vēlētos īstenot projektu „Likteņa lietu mūzejs”. Latvijas Okupācijas mūzejs ierosinājis šeit rīkot izstādi „Latvieša koferis”. Cilvēki tiks aicināti stāstīt savus dzīves stāstus caur kādu vienu konkrētu lietu, kas ir kaut kas tīri personisks, bet kam ir likteņa pavērsiena nozīme.

Muižnieks uz ES

Politologs Nils Muižnieks izvīzīts uz augsto Eiropas Padomes (EP) cilvēktiesību komisāra amatu. Iepriekšējie komisāri nav skopjušies ar rekomendācijām Latvijai, piemēram, norādot, ka Latvijas nepavalstniekiem jāpiešķir balsstiesības pašvaldību vēlēšanās. Arī Muižnieks tam piekrīt.

Pašlaik komisāra amatu veic Tomass Hamarbergs no Zviedrijas. Ziņojumu par Latvijas apmeklējumu viņš sagatavoja 2007. gadā, uzsverot, ka „nepilsoņu izslēgšana no politiskās dzīves neiedrošina viņu integrāciju”. Dokumentā ieteikts nepilsoņiem dot iespējas balsot pašvaldību vēlēšanās, jo pašreizējā situācija neļaujot „piedalīties savas valsts politiskajā dzīvē”. Ziņojuma tapšanas laikā Saeimā bija iesniegts likumprojekts par balsstiesību piešķiršanu nepilsoņiem pašvaldību vēlēšanās, un komisārs izteicis cerību, ka Latvijas parlaments to pieņemšot.

Par nulles deklarāciju

Saeima 1. decembrī kā steidzamu otrā un galīgā lasījumā vienbalsīgi pieņēma jauno Fizisko personu mantiskā stāvokļa deklarēšanas jeb tā dēvēto „nulles deklarācijas” likumu. Tas paredz sākumdeklarēšanās ieviešanu un iespēju legalizēt ienākumus. No 1. marta fiziskām personām ar rocību virs 50 minimālajām mēnešalgām jeb 10 000 latu būs jādeklarē savs mantiskais stāvoklis. Saeimas Budžeta un finanču (nodokļu) komisijas priekšsēdis Jānis Reirs (*Vienotība*) skaidro, ka šis likumprojekts pamatā paredz trīs nozīmīgas lietas - deklarēšanos, līdzekļu legalizāciju un skaidrās naudas iemaksu kredītiestādēs.

No likuma izslēdz soda veidu „nāves sods”

Saeima trešajā un galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Krimināllikumā (KL). No likuma tiek izslēgts soda veids „nāves sods”. Attiecīgi pieņemti grozījumi vairākos citos KL pantos, izslēdzot

norādes uz nāves sodu. Vienlaikus no KL tiek izslēgti vārdi „vai amnestijas”, jo patlaban brīvības atņemšanas iestādēs nav notiesāto, kam nāves sods aizstāts ar mūža ieslodzījumu amnestijas kārtībā, un, atceļot nāves sodu, šādu personu nākotnē vairs nebūs. Tiek grozīta arī KL 118. panta sankcija, kas ir vienīgā, kuŗā paredzēta iespēja piespriest nāves sodu.

LKPLC likvidējas

Šlesera Reformu partijas LPP/LC vadītājs Ainārs Šlesers partijas kongresā 1. decembrī paziņoja par atkāpšanos no partijas vadītāja amata un aicināja izbeigt partijas darbību. Partijas LPP/LC kongresā vairākums sanākušo biedru nolēma partiju likvidēt. Par LPP/LC partijas likvidēšanu kongresā nobalsoja 119 biedri, pret bija 32, atturējās septiņi. Tika atbalstīts ierosinājums nodot partijas mantu un finanču līdzekļus partijas likvidātoram norēķiniem ar partijas kreditoriem. Par partijas likvidātoru iecēla Lāsmu Menteli.

Šogad tas ir jau otrs politiskais spēks, kuŗa biedri nolēmuši izbeigt tā darbību. Jūlijā likvidēt partiju nolēma arī Tautas partija.

Ministra iecerētās reformas

Izglītības un zinātnes ministrs Roberts Ķīlis iecerējis vairākas reformas. Ja izdosies paveikt visus nepieciešamos sagatavošanās darbus un iesaistītās puses ieceri atbalstīs, tad jau nākamajā mācību gadā skolēniem mācības varētu ilgt līdz Jāņiem. Tāpat iecerēts, ka mācību gads varētu arī sākties agrāk - augustā. Septembris paliks zinību diena.

Izglītības un zinātnes ministrija apņēmusies līdz nākamā gada martam izvērtēt skolēnu noslodzi mācību gada laikā. Ministrs skaidroja, ka to ir svarīgi noskaidrot, lai lemtu par mācību gada pagarināšanu. Latvijā skolēni mācās 169 dienas, citās valstīs mācību gada ilgums ir 181 - 184 dienass.

Paraksti savākti

Provizoriskie dati liecina, ka Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) rīkotajā parakstu vākšanā Satversmes grozījumu ierosināšanai par valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai piedalījušies 183 046 cilvēki. CVK vadītāja vietnieks Raimonds Oļehno prognozēja, ka tautas nobalsošana varētu notikt nākamā gada aprīlī vai maijā.

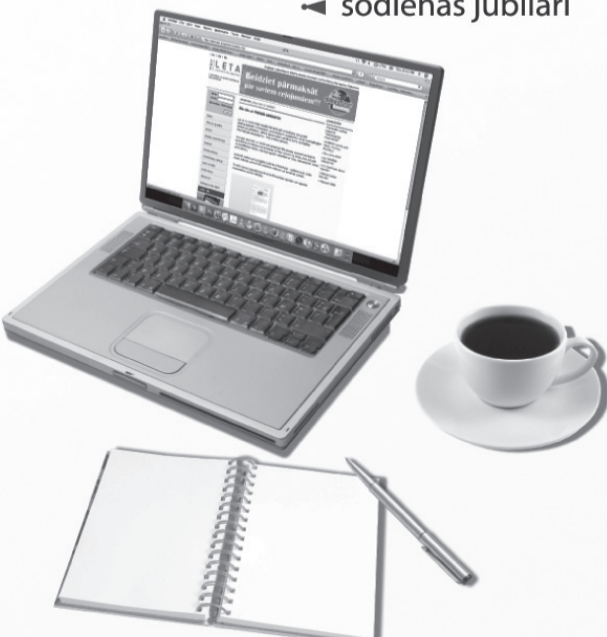
Ja derīgo parakstu skaits pārsniegs 10% no pagājušajās vēlēšanās nobalsojušajiem jeb būs parakstījušies 154 379 vēlētāji, CVK tos iesniegs Valsts prezidentam iesniegšanai Saeimā. Ja Saeima likumprojektu grozīs vai noraidīs, par grozījumiem Satversmē notiks tautas nobalsošana. Lai Satversmes grozījumi stātos spēkā, referendumā par tiem ir jānobalso vismaz pusei no visiem Latvijas balsstiesīgajiem iedzīvotājiem - 771 350 pavalstniekiem.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

20 gadi kopš PSRS bērēm Belovežas gāršā

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Lielvalsts, ko sauca par Padomju Savienību, tika apbedīta pirms 20 gadiem - 1991. gada 8. decembrī mežvidū, nelielā, bet greznā rezidencē jeb medību pilī Wikuli, daudzīnātajā Belovežas gāršā, kur starpkaņu gados dzīvoja poļu ģenerāļi un magnāti, bet pēc kara - Kremļa nomenklatūras dižvīri. Tajā liktenīgajā decembra dienā Krievijas prezidents Boriss Jeļcins, Ukrainas prezidents Leonīds Kravčuks un Baltkrievijas prezidents Staņislavs Šuškevičs parakstīja vienošanos, dibinot jaunu struktūru - Neatkarīgo Valstu Sadraudzību (NVS), līdz ar to starptautisko tiesību aspektā likvidējot lielvalsti, kuŗu kopš 1922. gada decembra sauca Padomju Sociālistisko Republiku Savienība (PSRS). "Tā izbeidz savu eksistenci," skaidri pateikts šīs vienošanās ievadā.

Tai brīdī Baltija jau bija, tā sakot, norakstīta, jo Jeļcins septembrī oficiāli atzina Latviju, Lietuvu un Igauniju par suverēnām valstīm. Bet nule nodibinātā NVS bija neveikls atdarinājums, imitējot tīri simbol-

lisko veidojumu - Britu Sadraudzību (*British Commonwealth of Nations*).

Šim veidojumam tūdaļ pievienojās Vidusāzijas un Aizkaukaza "savienotās republikas", kas tikmēr bija atdalījušās no PSRS, vienīgi Gruzija tām pievienojās tikai 1993. gadā, bet 2008. gadā no tās izstājās.

Tuvojoties jaunajam - 1992. gadam, PSRS pirmajam un pēdējam prezidentam Michailam Gorbačovam nācās atstāt savu Kremļa kabinetu, ko viņš jau bija pasteidzies iekārtot kā Vašingtonas Baltā nama Ovālā kabineta kopiju - trūka tikai kamīna...

Tas bija tā dēvētās bipolārās pasaules gals, jo beidza pastāvēt lielvalsts, kuŗa kodolbruņojuma un vispār militārajā ziņā varēja mēroties ar ASV un kuŗa, Brežņevam mirstot, vēl kontrolēja Eiropas vidienu līdz Elbai, uzturēja bāzes Kubā un Vietnamā, balstīja režīmus vairākās Afrikas zemēs un lūkoja pakļaut sev Afganistānu.

1991. gada 8. decembrī sabruka imperija, kas pēc Staļina nāves gan beidza asinsdzīres iekšzemē, bet joprojām balstījās uz lielkūlību, divkosību un arvien mazāk pārliecinošiem meliem.

Un ko mēs redzam pašlaik, divus

gadu desmitus vēlāk?

Baltkrievu patriotu Šuškeviču, kas bija atjaunojis sava novada vēsturisko karogu un ģerboni un radzījās uz Rietumiem, 1994. gadā demagoģiskas manipulācijas rezultātā nomainīja Aleksandrs Lukašenko - neaptēsts, bet viltīgs mužiks, kas kļuvis par "Eiropas pēdējo diktatoru" un mēģina noturēties pie varas, metot diplomātiskas cilpas ap Kremli.

Ukraina 2004. gadā piedzīvoja t.s. oranžo revolūciju un par prezidentu kļuva Viktors Juščenko, kas apprecēja ASV pavalstnieci un tiecās tuvoties Rietumiem - līdz pat vēlmei Ukrainai kļūt par NATO un ES dalībvalsti, bet šī degsme izčibēja, un par prezidentu kļuva Janukovičs, kas kopumā tiecas labi sadzīvot ar Krieviju. Taču Ukrainas rietumu apgalbos - Galicijā joprojām ietekmi saglabā nacionālisti, kuŗi spītīgi norobežojas no visa krieviskā.

Mazā Moldova ilgojas pēc atkalapvienošanās ar Rumāniju, bet pagaidām tai tas nav lemts.

Pēc tam kad Baltijas valstis atguva neatkarību, pārējā pēcpadomju telpā diemžēl nekur nav izveidojusies patiesi demokrātiska parla-

mentāra iekārta, kas atbilstu Rietumu civilizācijas normām.

Gruzijas prezidents Saakašvili gan ietur strikti rietumniecisku un pretkrievisku kursu, bet pašmāju opozīcijas mītiņus viņš reizumis mēdz vardarbīgi iztrentāt.

Tas pats būtu sakāms par Armēniju, kuŗa gan atšķirībā no Gruzijas stratēģiski ir cieši saistīta ar Krieviju.

Azerbaidžānā pie varas ir prezidents Ilhams Alijevs, kas kultivē sava nelaika tēva - Nācijas līdeņa Heidara Alijeva kultu un paša sievu liek sumināt gandrīz kā karalieni.

Turkmēnistānā neortodoksais diktatoru Nijazovu, kas sevi proklamējis par Turkmenbaši (Visu turkmēņu Tēvu), nomainīja viņa zobārsts, kuŗš patvaļas ziņā daudz no viņa neatpaliek.

Kirgizstānā patlaban pirmoreiz šajos 20 gados varas maiņa notiek bez vardarbības, bet Uzbekistānā prezidents Islams Karimovs necieš ne mazāko kritiku un, kā ziņo *Human Rights Watch*, ļauj spīdzināt politiešlodzītus. Tadžikistānā stāvoklis nav daudz labāks.

Kāds labs vārds gan būtu sakāms par Kazachstānas prezidentu Nursultānu Nazarbajevu, kas savai tau-

tai pratis nodrošināt augstāku dzīves līmeni nekā Krievija saviem provinces ļaudīm. Viņš veikli izmanto milzīgos naftas, gāzes un vērtīgo rūdu resursus, pievelkot rietumvalstu investīcijas un izveicīgi laipojot starp NATO valstīm, Krieviju, Ķīnu un radniecīgo Turciju.

Un Krievija? Putins gan spriedelē par nākamo Eirāzijas Savienību, bet tā ir tikai patētiska deklamācija, un Krievijas Federācija vairs, paldies Dievam, nav adekvāta ASV sāncense. Tās pašreizējās robežas ir apmēram tādas kā 1648. gada Maskavijai, un tās Ziemeļkaukaza novados valda permanenta dumpja gaisotne.

Vladimirs Putins nākamgad martā arī *de iure* atgūs neierobežotu varu - šoreiz acimredzot uz veselīu lietu 12 gadiem.

Kā pašreizējo stāvokli Krievijā vērtē progresīvais rakstnieks Dmitrijs Bikovs (kuŗš kopā ar saviem lieliskajiem domubiedriem Radzihovski, Šenderoviču un Mlečīnu publicējas jaunajā Rīgas mēnešrakstā *Otkryty Gorod*). Viņaprāt Krievijas turpmākais teritoriālais sairums ir neizbēgams.

Vai tas nozīmē, ka birst jauna Beloveža?

Franks Gordons

DIVAS PASAULES

Tautas nobalsošana par krievu kā otru Latvijas valsts valodu ir neizbēgama, jo savākti 183 046, bet vajadzīgi bija 154 379 pavalstnieku paraksti. Tas, ka Saeima varētu atbalstīt likumprojektu par krievu kā otru valsts valodu, nav iespējams, jo Saskaņas centram (SC) vienam pašam balsu nepietiek, un šajā jautājumā atbalsts nebūs arī no Lemberga Zaļo un Zemnieku savienības (ZZS), tāpēc ir skaidrs, ka tautas nobalsošana būs.

11. Saeimas un Vienotības valdes priekšsēde Solvita Āboltiņa jau paspējusi teikt mierinājuma vārdus: "Latviešu valoda nav apdraudēta, notiekot referendumam (tautas nobalsošanai), jo mūsu Satversmes tēvi bijuši tik gudri, lai nepieļautu iespēju ar vienkāršām provokācijām mainīt Satversmi." Āboltiņai taisnība – tautas nobalsošanā būtu jāpiedalās un jānobalso par krievu kā otru valsts valodu vairāk nekā 711 tūkstošiem pavalstnieku, bet tautas nobalsošanas vēsture liecina, ka no septiņām līdz šim laikam notikušajām tautas nobalsošanām (kopš 1991. g.) četras netika uzskatītas par notikušām, jo tajās nepiedalījās vajadzīgais pavalstnieku skaits.

Notikušās trīs nobalsošanas bija par Latvijas Republikas neatkarību 1991. gadā (piedalījās 87,56% no visiem balsstiesīgajiem jeb vairāk nekā miljons sešsimt tūkstoši cilvēku), pret grozījumiem Pilsonības likumā, kas ļautu pavalstniecību iegūt plašākam iedzīvotāju lokam (piedalījās 69,16% balsstiesīgo jeb vairāk nekā 928 tūkstoši cilvēku),

un nobalsošanā par Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā, kuŗā piedalījās vairāk nekā miljons balsstiesīgo. Turklāt visās tautas nobalsošanās piedalījās dažādu tautību Latvijas pavalstnieki ar dažādiem uzskatiem, tomēr vajadzīgo balsotāju kopskaitu četrās no septiņām nobalsošanām sasniegt neizdevās. Protams, nobalsošanā par krievu valodu balsos ne tikai krievi, bet arī latvieši un tie, kuŗus Latvijā mēdz dēvēt par krievvalodīgajiem (krievu valoda ir viņu ikdienas saziņas valoda, kaut arī pēc tautības šie cilvēki nav krievi), bet viņu pavalstnieku kopskaits nekādi nevar sasniegt vairāk kā 171 tūkstoši.

Tomēr nav pamata atmet ar roku parakstu vākšanas sācēja Lindermana, Ušakova, Urbanoviča un citu krievu valodas aizstāvju aktīvītātēm. Jau pēdējo dienu notikumi vien ir spilgta liecība tam, ka miers Latvijā ir tikai šķietams.

Pagājušajā nedēļā izdevumā "Latvija. Pārskats par tautas attīstību, 2010/2011: Nacionālā identitāte, mobilitāte un rīcībspēja" lasāmi aptauju rezultāti: trešā daļa krievu, kuŗi dzīvo Latvijā, izjūt piederību pie Krievijas.

Lai cik nejauks bija laiks un brīžiem stipri lija, Rīgā Krievijas pavalstnieki stāvēja uz ielas garās rindās, lai 4. decembrī nobalsotu Krievijas parlamenta apakšpalātas Valsts domes vēlēšanās.

"Es pilnīgi noteikti nebūšu tas prezidents, kas paraksta likumu par otru valsts valodas statusa noteikšanu Latvijā," pirmsdien, 5. decembrī, piedaloties pirmajā Mazākumtautību konsultatīvās padomes sēdē, sacīja Valsts prezidents Andris Bērziņš (izcēlums mūsu – red.).

Nacionālā apvienība (NA) 5. decembrī vērsusies Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā ar prasību pārbaudīt, kuŗi 11. Saeimas deputāti ir parakstījušies par grozījumiem Satversmē, kas krievu valodai piešķirtu otru valsts valodas statusu, tādējādi pārkāpjot Saeimas deputāta svinīgo solījumu. Apvienība iesniegusi arī konkrētus priekšlikumus koalīcijas Sadarbības padomē par to, kādas sankcijas būtu piemērojamas par šo pārkāpumu.

Kāds ikdienas fakts „iz dzīves”. Bērnu ārste pēkšņi „aizmirsusi” latviešu valodu, lai gan pirms tam to pratusi labi, un trīspadsmitgadīgai pacientei nācies no ārstes kabineta aiziet, jo viņa neprot krievu valodā pastāstīt par savām veselības problēmām. Nav brīnums, ka meitenes māte atzinusi – viņai nu reiz pietiek, un viņa vairs nekad, nekādos apstākļos nevienam vārdu krievu valodā neteiks.

Secinājums, manuprāt, vienkāršs – arī šāds fakts vien liecina par augošu spriedzi valstī, kuŗā viss mierīgi ir tikai ārēji. Vieni teic, ka Latvijas galvenais jautājums ir valoda un pavalstniecība, jo tiem krieviem, kuŗi ir pavalstnieki, bet joprojām par savu valsti uzskata Krieviju, nelīdzēs ne laba ekonomika, ne cilvēktiesības, ne godīgi politiķi. Viņiem Latvijā vajag Krieviju, krievu valodu, turklāt justies īpaši – kā uzvarētājiem. Neko citu viņiem nevar. Otri teic, ka attīstīta ekonomika, godīgi politiķi un cilvēktiesības, kuŗu Krievijā faktiski nav, varētu panākt, lai šeit dzīvojoši krievi mainītu savu attieksmi pret Latviju. Taisnība ir kā vienam, tā otriem. Pašlaik mēs dzīvojam katrs savā pasaulē, līdzās pastāv divas atšķirīgas kopienas ar atšķirīgu izpratni

vienos un tais pašos jautājumos.

Jāpiekrīt organizācijas *PatriotiLV* vadītājam Antoņinai Ņenaševai. Rakstā "Etnoholisms" žurnālā *IR* viņa saka: "Tā mēs dzīvojam - strīdamies politiskā līmenī, ik pa laikam plašsaziņas līdzekļos tiek rakstīti nepatīkami vārdi par otru etnisko grupu, vainojot to visās Latvijas likstās un bēdās, taču sadzīves līmenī sūdzamies par kopīgām problēmām un arī lielāko daļu svētku nosvinam kopā. Tā varam ilgi sadzīvot, bet - vai varam attīstīties kā valsts? Padomājiet, cik maz Latvijā ir cilvēku! Ja arī turpmāk iesim tādu partiju pavadā, kuŗas darbojas pēc principa „skaldi un valdi”, mēs tikai palielināsim kopējo spriedzi, kas arvien vairāk mūs šķirs vienus no otriem. Sekos kārtējā konflikta radikālāzācija, arvien lielāka savstarpējā neiecietība, jauns emigrācijas vilnis... Pat negribu to visu iztēloties... Tāpēc svarīgi ir pāriet no mūžīgā krievu jautājuma - kuŗš vainīgs - pie cita - ko darīt? (..) Jaunākā aktualitāte ir tikko beigusies - parakstu vākšana par krievu valodu kā otru valsts valodu. Daudzi Latvijas krievvalodīgie šo aicinājumu uztvēra ļoti tieši - mums ir pēdējā iespēja pacīnīties par savu valodu un pievērst sev visas Latvijas uzmanību. Kuŗš šo iniciatīvu neatbalsta, tas nav savu vecāku cienīgs dēls vai meita. Tāds noskaņojums valdīja krievvalodīgajā informācijā telpā. Varu saprast savus krievvalodīgos draugus, kas to pieņēma. Arī latviešu plašsaziņas līdzekļi nav ideāls saliedēšanās paraugs. Ļoti labi saprotu savus latviešu draugus, kas asi reaģē uz šo parakstu vākšanu. Diemžēl abas puses nonākušas emociju ietekmē un neizrāda mums visiem tik ļoti nepieciešamo saprātīgumu. Un man pagaidām neizdodas viņus nomierināt. Cik destruktīvi ir šādi saasinājumi, tas ir

acīm redzams un daudzkārt apspriests. Kāpēc to nesaprot mūsu viedie politiķi? Arī tas ir skaidrs - dominē cīņa par varu (elektorātu), kā arī paklausība sponsoriem. Spēcīga, saliedēta sabiedrība viņiem nemaz nav vajadzīga, jo viņi skatās īstermiņā, nevis domā par tālāku nākotni."

Starp citu, Antoņina runā labā latviešu valodā, un par to varēja pārliecināties televīzijas skatītāji raidījumā "Krustceļi"; organizācijas mājaslapā ir rakstīti vārdi, kas tiešām aizkustina:

Mēs esam jauni un neesam vienaldzīgi pret apkārt notiekošo. Mēs esam aktīvi, un mēs esam lojāli un domājoši. Mēs esam tie, kam Latvija ir Dzimtene. Mums šeit dzīvot, mācīties, strādāt, audzināt savus bērnus. Mēs esam kopā ar Latviju visos priekos un bēdās. Ne viss notiekošais mums patīk, un ne ar visu esam mierā. Tomēr tas mums nav iemesls, lai atteiktos no savas Dzimtenes. Mēs atceramies un saprotam tās pagātni, dzīvojam tagadnē un ticam nākotnes iespējām. Mēs gribam pārmaiņas. Mēs ticamies pēc tā, lai mūsu valsts būtu tīrāka, bagātāka, iecietīgāka, labestīgāka.

Laikam jau tiešām vienīgais ceļš uz vienu valsti un vienu Dzimteni ir meklēt saprašanos starp cilvēkiem, neļaujot politiķiem mūs kūdīt un tracināt. Man, tāpat kā visiem, kas dzimuši okupācijas gados, nav grūti runāt krievu valodā situācijās, kad valoda veicina saprašanos un kopības izjūtu. Bet, protams, to pašu es gaidu no tiem cilvēkiem, kuŗu dzimtā valoda nav latviešu valoda, – lai viņi saprot mani, manus vecākus un vecvecākus, kuŗiem 1940. gada 17. jūnijs atņēma visu dzīvi, pārvēršot to par murgu 50 gadu garumā. Pašlaik mēs, latvieši un krievvalodīgie, dzīvojam divās svešās pasaulēs.

Sallija Benfelde

(Turpināts no 1. lpp.)

Augšām ceļas Gaismas pils

LR kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, pirmo reizi kopš stāšanās amatā apmeklējusi Gaismas pili, sacīja: „Ziedošana un mecenātisms ir cieši saistīti ar uzticēšanos un ticību. Ziedojums, ko šodien saņem Latvijas Nacionālā bibliotēka, apliecina, ka mēs ticam – mūsu Nacionālā bibliotēka, īpaši pēc tam, kad tai būs pieejama jaunā ēka ar visām tās iespējām, būs visaugstākā līmeņa zinātnes, kultūras un sabiedriskais centrs. Tas ir izaicinājums – darīt visu, lai LNB ēka tiktu uzcelta un atvērta solītajā laikā, lai tā būtu saturiski augstvērtīga un lai mecenāti un sponsori aizvien vairāk tiektos ziedot bibliotēkai. Tas ir izaicinājums, kas gandarī un dod spēku strādāt.”

Undīne Būde, LNB Atbalsta biedrības valdes priekšsēde: „Latvijas Nacionālās bibliotēkas Atbalsta biedrības pirms vairākiem gadiem aizsāktais labdarības projekts „Atbalsts LNB krājumam” palīdz piepildīt bibliotēkas plauktus un krātuves ar vērtīgu un aktuālu literatūru. LU studentu korporācijas Fraternitas Lataviensis ziedojums tiks izlietots trimdas periodikas digitalizācijā un grāmatu iepirkumiem, kas būs īpaša dāvana jaunās bibliotēkas apmeklētājiem, jo iegādātie izdevumi atradīsies brīvpieejas plauktos. Kopumā labdarības projekta ietvaros biedrība ziedojumos saņēmusi 156 162 LVL.”

LNB Atbalsta biedrība

Piepildījies Mecenāta sapnis

Ar korporācijas Fraternitas Lataviensis pārstāvja, mecenāta, mūsu tautieša no Kanadas **Alfona Kalna** laipnu atļauju publicējam viņa uzrunu.

„Pirms daudziem gadiem - 90. gadu sākumā, kad Andris Vilks bija izrādījis Latvijas Nacionālās bibliotēkas telpas un aprakstījis situāciju, man radās lieliska, kaut mazliet fantastiska doma – kā būtu, ja trimdas latvieši (to-reiz vēl nebijām atbrīvojušies no

ierastās trimdinieku terminoloģijas) – jā, kā būtu, ja viņi uzdāvētu savai tēvu zemei kā brīvības atgūšanas dāvanu iecerēto Gaismas pili, sedzot visus būvziedumus, kas toreiz bija aprēķināti ap 50 miljonu latu (vai 100 milj. Kanadas dolaru). Aprēķins devumam bija ļoti vienkāršs - 10 000 trimdinieki (tātad mazāk nekā 10% no visas trimdas saimes) katrs 10 gadu laikā apņemas ziedot (ik gadu vienu tūkstoši dolaru), tātad 10 000 dolaru.

Vai tas būtu bijis iespējams? Manā ieskatā, pat vēl šodien, – jā, ja tikai būtu griba, ko motivētu secinātās atziņas.

Kam gan ir vajadzīga Latvijas valsts, ja ne latvju tautai?

Kā gan latvju tauta varētu pastāvēt bez latviešu kultūras?

Kas gan ir svarīgāks latviešu kultūras pastāvēšanai, ja ne latviešu valoda?

Un kas gan nosargās kā latviešu valodu, tā latviešu kultūru modernos laikos, ja ne moderna reāla garamantu klēts, ko veidotu jaunā Gaismas pils.

Šis sapnis ilgu gadus nav licis man mieru.

Vairākus gadus vēlāk (gadu tūkstošu mijā), kad arhitekts Gunārs Birkerts ar Andri Vilku un Kārinu Pētersoni viesojās Kanadā tieši Jāņu laikā, radās ne tik fantastiska, bet reālāka doma.

Kā būtu, ja Kanadā dzīvojošie latvieši, likvidējot vienu no saviem sabiedriskajiem īpašumiem – Latviešu namu (namu, ne centru!) Toronto, kas toreiz bija novērtēts par 4 miljoniem dolaru, vienu daļu, varbūt pat pusi ziedotu Latvijas Nacionālās bibliotēkas projektam?

Šīs idejas dzirksts būtībā vēl nav izdzisusi.

Korporācijas Fraternitas Lataviensis Kanadas locekļi jau pirms gadiem pieņēma lēmumu, ka no Latviešu nama akcijām iegūtā nauda tiek nodota Nacionālās bibliotēkas rīcībā, tā apstiprinot (varbūt pirmajiem) trimdas laikos debatēto ieceri – sabiedrisko īpašumu likvidācijā iegūtie līdzekļi jānodod brīvajai Latvijai.

Gadī gāja.

Tuvojās korporācijas 85 gadu atceres svētki. Kā tad tos svinēsim?

Vai nevajadzētu tos svinēt ar nozīmīgu un reālu atbalstu kādam nacionāli kultūrālam pasākumam? Un kas gan būtu nacionāli/kultūrāli vērtīgāks par palielāku devumu Latvijas Nacionālajai bibliotēkai – jaunās ēkas veidošanas vajadzībām. Apstiprinājās atziņa – gribam, varam, darām.

Mūsu atziņai nepagāja garām rakstnieces Annas Zīgures Gaismas pils spēru svētkiem veltītie vārdi – Nacionālā bibliotēka ir jauns akcents Latvijas tēlam pasaulē, parādot, ka mūsu valsts un sabiedrība, nevērojot visas grūtības, tomēr nav zaudējusi savu gara spēku un spēju orientēties tik sarežģītajā mūsdienu pasaulē. Tāpat apziņu cēla tā laika prezidenta Valža Zatlera vārdi spēru svētkos – Gaismas pils ir nacionālā intelekta krātuve un svētvietā nacionālajai pašapziņai.

Manam aicinājumam, kas skanēja – apliecināsim arī mūsu nacionālo pašapziņu ar 50 000 latu devumu Gaismas pilij mūsu brālības Fraternitas Lataviensis 85. gadu svētku zīmē! - atsaucās lielākā daļa korporācijas locekļu, un viņu lieliskā atbalsta rezultātā mēs nu tagad esam šeit.

Staigājot pa jaunās ēkas būvi un klausoties Andra komentāros, man ir rezignēti jāatzīstas – žēl, ka laika tecējums un apstākļi nav ļāvuši man personiski tiešākā veidā piedalīties tās veidošanā, jo, kā jau dažiem klātesošajiem ir zināms, mans profesionālā inženiera darbalauks ilgu gadus saistījās ar apgaismošanas un elektrisko sistēmu plānošanu daždažādām celtnēm, ieskaitot bibliotēkas.

Tā – dzīves īstenība nav ļāvusi īstenot vēlēšanos, ko reiz rakstīju Andrim Vilkam un arhitektam Gunāram Birkertam un Modrim Ģelzim. Šī vēlme skanēja – mani senči Malienā vecos laikos esot nesuši gaismu latviešu tautai lielos *zupera* maisos. Būtu iepriecināts, ka man - viņu tiešajam pēctecim būtu lemts gaismu nest Gaismas pili mazliet modernākā veidā.

Mūsu korporācijas devumu ir paredzēts izlietot galvenokārt latviešu garamantu - laikrakstu, žurnālu, grāmatu un tamlīdzīgu

Gaismas pils iekštelpās 2011. gada 30. novembrī. No kreisās Undīne Būde, Andris Vilks, Alfons Kalns un Žaneta Jaunzeme-Grende

Alfons Kalns pie Gaismas pils šā gada 30. novembrī

izdevumu digitalizācijai ar sevišķu uzsvāri uz trimdas laikrakstiem un žurnāliem.

Šai sakarībā ar lielu prieku un gandarījumu lasām vēsti, ka kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas procesā LNB digitālās bibliotēkas *Letonica* ietvaros pirmo pilotprojektu ir veidojis mūsu korporācijas goda filistra Jāzepa Vītola devums latviešu kultūrai.

Mēs, latavienī, vienmēr esam lepojušies par Jāzepa Vītola piederību pie mūsu brālības saimes, un šo pateicības pilno lepnumu pastiprināja viņa dziesmas „Gaismas pils” skaņas Rīgas ielās visu iecienītā diriģenta un arī mana drauga Imanta Kokara bēres.

Daudzi nozīmīgi un cildeni vārdi ir teikti un rakstīti aizgājušo gadu ritumā, un noteikti cildinoši un labu vēlējumu pār-

pilni vārdi tiks teikti arī tuvākā un tālākā nākotnē.

Pievienoju arī savējos.

Latvijas Universitātes korporācijas Fraternitas Lataviensis locekļu (kā ārzemēs, tā tēvmē dzīvojošo) vārdā nododu šo simbolisko čeku LNB Atbalsta fonda valdes priekšsēdei Undīnei Būdei ar diviem novēlējumiem:

pirmkārt, augšām lai joprojām ceļas Gaismas pils, kļūstot par latviešu kultūras klēti uz ilgiem jo ilgiem gadiem, pat mūžīgiem laikiem;

otrkārt – lai atgādinātu ikvienam latvietim vai latviešu kultūras atbalstītājam mudinājumu, kas pausts senā dziesmā:

*Ja ikviens tik zemē sētu
Vienu graudu veselu..*

Gaismas pili apmeklēja
Ligita Kovtuna un
Imants Urtāns (foto)

Ilgonis Bērsons

Darbu dzīvotājs

13. decembrī paiet 120 gadu, kopš dzimis Kārlis Dzīlleja

Kārlis Dzīlleja

Vārdus virsrakstam esmu aizņēmis no rakstnieka un zinātnieka meitas Rasmus Dzīllejas-Sinātes teiktā. Tiešām – Kārļa Tifentāla (tāds viņa uzvārds bija līdz 1940. gada februārim) daudzpusīgā, rūpīgā un pašizliedzīgā darbība līdz 1963. gada 16. decembrim Latvijā, Krievijā, emigrācijā Vācijā (1944-1949) un trimdā Zviedrijā raksturojama ar visietilpīgākajiem jēdzieniem mūsu leksikas slāni. Esmu dzirdējis, cik patiesi tēva dzejas rindas teikusi jaunākā meita Ilze Dzīlleja-Ziverte.

No pētniecības pūra šajā atceres reizē bibliografiski ielūkosimies K. Dzīllejas darbībā viena žurnāla redakcijā.

No 1924. gada līdz 1934. gada vidum iznāca literatūras, mākslas un zinātnes žurnāls *Domās*. To izdeva sociāldemokrātu un neatkarīgo sociālistu koalīcijas biedrība "Domās".

Domu žurnālistikā darbība ir visai raiba un diezgan grūti ierādāma Kārļa Dzīllejas vieta. Būdam viens no pieciem biedrības valdes locekļiem, 28. aprīlī viņš ievēlē redakcijas kolēģiju (E. Birznieks-Upītis, R. Liepiņš, T. Livenčāns, J. Rainis u. A. Upīts). Pēkšņi Rainis atsakās, un viņa vieta stājas R. Bilmanis. 1924. gada 1. numurs nāk klajā jau 1923. gada decembrī ar atbildīgā redaktora R. Bilmaņa parakstu. Tikai 3. burtnīcā atklāta izdevuma programma un nodaļu vadītāju uzvārdi. "*Domās* kalpos plašām aprindām un demokrātiskās kultūras un iekārtas izveidošanai no pamatšķiras interesēm un atziņām (otrā vāka otrā pusē). Daiļliteratūras nodaļa būs E. Birznieka-Upīša vadībā, kritikas nodaļu vadīs A. Upīts, mākslas nodaļai vadītāja nav, sabiedrisko nodaļu vadīs R. Bilmanis, dabas zinātņu nodaļu – R. Liepiņš, "kronikas" nodaļa K. Dzīllejas vadībā sekos ar aktuālu kritiku un apcerējumiem tekošās dzīves parādībām, piegriežot sevišķi vērību sabiedriskai dzīvei un viņas parādībām, ievietos atsauksmes, recenzijas par grāmatām utt."

7. numurā reklamētas tikai pie-

cas nodaļas (māksla pakļauta "Kronikai"). Daiļliteratūras nodaļa turpmāk darbosies E. Birznieka-Upīša (un Andreja Upīša) vadībā. "Kronika" – K. Dzīllejas vadībā ar sekojošiem pastāvīgiem nodaļumiem: a) Latviešu literatūra, b) Cittaute literatūra, c) Mūzika un tēlojošās mākslas, d) Skola un izglītība, e) Sabiedriskā dzīve, f) Avižniecība, g) Tautsaimniecība, h) Darba dzīve, i) Zinātne, j) Jubilejas un piemiņas.

5. burtnīcā beigās žurnāla 1924. gada pirmās puses satura rādītājā pirmo reizi atklāts redakcijas kolēģijas sastāvs: Andrejs Upīts, E. Birznieks-Upītis, R. Liepiņš, K. Dzīlleja.

No 1925. gada 1. numura žurnāla daiļliteratūras nodaļu vada tikai A. Upīts. Pārmaiņas arī redakcijas kolēģijā: R. Bilmanis (atbildīgais redaktors, Saeimas deputāts), Andrejs Upīts, K. Dzīlleja (jā, uz sešu burtnīcu vākiem ir šis pseudonims izkropļotā veidā). Tātad Upīša un Dzīllejas nozīme izdevuma vadīšanā ir līdzvērtīga.

1927. gada 6. numurā rakstīts: "*Domu* redakcijā: R. Bilmanis – atb. redaktors un sabiedriskās nodaļas vadītājs, Andrejs Upīts – daiļliteratūras un kritikas vadītājs, K. Dzīlleja – sabiedriskās kronikas vadītājs."

No 1929. gada 6. numura (t.i., no augusta, kad sākas mēnesraksta otrais pusgads) redakcijas darbinieku posteņi mainās: atbildīgais

redaktors un sabiedriskās kronikas vadītājs ir K. Tifentāls-Dzīlleja, sabiedriskās nodaļas vadītājs – R. Bilmanis, daiļliteratūras un kritikas vadītājs A. Upīts.

1930. gada beigās A. Upīts no *Domām* aiziet, un jaunā redakcija ir citāda: atbildīgais redaktors – K. Tifentāls-Dzīlleja, redakcijas kolēģija – R. Bilmanis, F. Cielēns, K. Dzīlleja, J. Plaudis, A. Talcis.

To visu tik sīki stāstu tādēļ, lai izskautu dažus mītus mūsu literatūras un žurnālistikas vēsturē.

"Upīts vadīja *Domās* līdz 1930. gadam" (Arvīds Grigulis. Rakstu kopojuma "Latviešu literatūras kritika" ceturtais sējums, 1. grāmata. 1960., 27. lpp.). Jānis Upītis rakstīja, ka Upīts *Domās* "faktiski vadījis 1924-30" (Latviešu literatūras darbinieki. 1965., 304. lpp.). "A. Upīts (1924. – 1930. g.) fakt. red. un kritikas nod. vadītājs" (Latviešu periodika. 3. Sējums, 1. daļa. 1988., 128. lpp.). Oficiāli viņš nav parakstījis iespēšanai nevienam *Domu* numuru, jo bijis tikai nodaļas vai divu nodaļu pārzinātājs. Ar šifru A. U. iespiestajā pārskatā "Septiņi gadi" (*Domās*, 1930., 10. nr., no 399. līdz 396. lpp.) Upīts lietojis vārdkopu "līdzšinējie vadītāji".

Viens piemērs. Literatūras vēsturē "iekalts" fakts, ka tieši Upītim ir ipaši nopelni Viļa Lāča noveles "Sieviete" iespēšanā *Domu* 1930. gada 3., 4. un 5. numurā. Jā, Lācis savu pirmo prozas darbu aizsūta daiļliteratūras nodaļas vadītājam.

Stāsta notikumi vērpjas Altajā, kur autors dzīvojis. Centīgā, mīļā sieva Pauline Lapa lūdz, lai viņš sagādā gaļu ziemai. Lāču medības ir atliktas. Kaut kur tuvumā klaiņojot kāds vērsēns. Vārbūt to pievākt? Pēc ilgām šaubām Antons nolemj rīkoties – kļūstot par noziedznieku. Sods pelnīts, bet vai tik šausmīgs, kāds attēlots novelē?

Lācis padomju laikā "Sieviete" būtiski pārveidojis izdevumam krievu valodā 1951. gadā, janais variants ievietots visos turpmākajos iespaidumos. Kopotu rakstu 19. sējumā komentētāja Biruta Gudriķe norādījusi, ka "autors 7. nodaļas beigās svitrojis naturālistisko Antona Lapas linčošanas

tēlojumu" (1977, 335). Īstenībā svitrotas arī šādas rindkopas daļa sarunā ar milici:

"Bet te jau viņš nāk, šī visvarēnā autoritāte. Liks kavalērista zobens pie sāniem, nagans pie jostas. Viņš grib sastādīt protokolu. Bet tas viņam neizdodas. Jaunais latvietis neatbild uz viņa jautājumiem. Viņš pat ir tik pārdrošs, ka pats sāk noprotināt šo valstiskās varas izpildorganu:

- Kur jūs bijāt, kad šie suņi nosita manu tēvu? Uz kāda dekrēta pamata ir atļauts nosist cilvēkus? Un kurš dekrēts jums atļauj slepkavot ārzemniekus? Vai jūs zināt, mēs esam ārzemnieki! Jums par to būs jāatbild!" (*Domās*, 1930, 5. nr., 371. lpp.)

Lūk, par šādām pretpadomiskām rindkopām bija atbildīgs redaktors Dzīlleja, nevis "žurnāla vadītājs" Upīts, kurš vēlāk, tāpat kā varasvīrs Lācis, ar tām gan lepoties nevarēja.

Arī tas ir mīts, ka Upīts esot patriekts no *Domu* redakcijas. A. Grigulis: "...meņševiki [t.i., sociāldemokrāti - I. B.] Andreju Upīti no *Domām* padzina, un tad "*Domās* nonāca meņševiku rokās un kļuva par reakcionāru izdevumu" (Latviešu literatūras kritika, 27). Ja tā būtu, tad žurnāls nebūtu devis vietu viņa atvadu rakstam "Septiņi gadi", kurā Upīts pie kuplās ražas nosauc "mūsu kreiso rakstnieku Upīša, Kurcija, Laicena, Dzīllejas, Dzelziša u.c. jaunāko noveļu virknes", L. Paegles "Nāves cilpu", L. Laicena "Kliedzošos korpusus", paša romānu "Pa varavīksnas tiltu" un lugas "Cēloņi un sekas", "Apburtais loks", "Ziedošais tuksnesis", kā arī vairāku jaunu spēcīgu talantu devumu. Vēl būtu jāpiemin daudzās Upīša literatūrkritiskās apceres, to vidū ir ļoti daudzi darbi tieši Dzīllejas vadītājā "Kronikā" – ar parakstu A.U., citiem segvārdiem un segburtiem. Žurnālā jaušams pat Upīša personības kults, ne velti tas jau pašā sākumā piecos numuros ievietojis Pēteru Birkerta apskatu "Andrejs Upīts savā daiļradīšanas gaitā un darbā". Dzīlleja palicis Upīša eņā.

Vēl – par aiziešanu. Ir radušies jauni apstākļi: *Domām* jāpievieno

vairāki jaunie žurnāli. "Šī pārorganizēšanās noved pie A. Upīša izstāšanās no redakcijas kolēģijas un aiziešanas no *Domām* (R. Bilmanis. Literatūras biedrības "Domās" 10 gadi. - *Domās*, 1933, 3. nr., 242. lpp.).

Kārlis Dzīlleja *Domu* vadības stūri savās rokās notur divus gadus – līdz 1931. gada 6. numuram. Viņa vietā nāk Roberts Hermanis (R. Sēlis). Pēdējā pusgadā Dzīlleja publicējis Aspaziju, A. Austrīņu, E. Birznieku-Upīti, A. Čaku, V. Grēviņu, J. Grīziņu, J. Grotu (drāma "Steņka Razins"), J. Jaunsudrabiņu, V. Luksu, J. Plaudi, P. Rozīti, M. Rudzīti, E. Skujenieku, A. Skujiņu, J. Sudrabkalnu, J. Trimdu un citus. Vai tad šādi autori var žurnālu pārvērst par reakcionāru?

Intereses pēc nosaukšu pa trim Dzīllejas darbiem (visā žurnālā to ir vairāk nekā 220) no katra gada.

1924. Koncerts naktī (dzejolis no cikla "Vijole naktī", grāmata ar šādu nosaukumu tika izdota tikai 1995. gadā). Pasaules kaņš un dzejnieki. Sociālais moments literatūras vēsturē un kritikā.

1925. Sverige (dzejoļu cikls). Jaunākā drāmatiskā lietratūra. Arī "Rakstnieki" (satiras apakšnodaļa "Ar ušņu duņamo").

1926. Tots Potsdamas pils parkā (veltījums dzejā Eduardam Smiļģim). Viceministra kažoks (stāsts). Vai tiesa var būt objektīva?

1927. Kad filistri mērc pirkstus tikumā. Revolūcionārās mākslas romantika. Kolkas ciema libietis (vēsturisks stāsts).

1928. "Kreissā frontes" svētā vietiesība. Neredzīgais Indriķis Apriķu krogā (dzejolis). Daukšu Elzas vakars (Aspazijai veltīts dzejolis).

1929. Pa Raiņa senču pēdām. Šovinistiskais Donkichots Kurzemes Klajumos ("Ar ušņu duņamo"). Politisko noziedznieku neizdošana.

1930. 1905. gads latviešu literatūras spoguļi. Skolotājs latviešu literatūrā. Vladimirs Majakovskis.

1931. Mūsu viedoklis. Ciniski veči. Politikāņu cenzūra.

1932. Neapmierinātais mironis. Lauku idillists. Banka (trīs stāsti).

Ar iekšlietu ministra 1934. gada 16. maija lēmumu žurnālu *Domās* slēdza.

(Turpināts no 6. lpp.)

Kad Hitlera kaņaspēks tuvojās Maskavai...

Tās pašas dienas vakarā pazemē, metro stacijā „Majakovskaja”, Staļins uzstājās ar runu svinīgā sēdē, kas bija veltīta 1917. gada bolševiku apvērsuma (Oktobra revolūcijas) gadadienai. Sapulcinātie partijnieki un čekisti uzzināja melus – Hitleram vairs neesot ne kaņavīru, ne tanku, ne lidmašīnu, bet neuzzināja patiesību, ka to piecu miljonu sarkanarmiešu, kas uzsāka kaņaru ar Vācijas kaņaspēku 22. jūnijā, frontē vairs nav. Viņi krituši gūstā. Izlasījis savas runas stenogrammu, Staļins saniknots paķēra zīmuli un sāka to papildināt: „Aplausi”, „Ilgstošī aplausi”, „Saucieni: „Pareizi! Urā!” Un nobeigumā: „Vētraini aplausi. Visi pieceļas kājās. Skan saucieni: „Lielajam Staļinam – urā!”, „Lai dzīvo biedrs Staļins!”

Nākamajā dienā Augstākais virspavēlnieks stāvēja uz Ļeņina mauzoleja un skatījās, kā pa Sar-

kano laukumu soļo rezerves pulku kaņavīri, brauc tanki un automašīnas. Tā nebija parāde, tas bija nāvei nolemto pēdējais gājiens. Pēc dažām dienām Rietumu frontes pavēlnieks Žukovs dzina uzbrukumā no Tālajiem Austrumiem atvestu tanku divīziju. No 198 tankiem vācu artilērija iznīcināja 157. Tad pienāca kārtā divām kavalerijas divīzijām, kas bija sakomplektētas Vidusāzijas republikās. Vācu tankisti novietoja tankus citu citam blakus garā līnijā un ar ložmetēju uguni nopļāva gar zemi abas.

26. novembrī, kad vācu kaņaspēks sāka ieņemt vasarnīcu ciematus pavisam tuvu Maskavai, arestēja **Žani Štromu**, konfiscējot divas medību bises. Dienu iepriekš valdības dzīvojamās mājas pārvaldnieks Kurjatņikovs NKVD darbiniekam bija paziņojis, ka 30. dzīvokļa iemītnieks, zinātnieks

Štroms viņam teicis: „Mūsu valdība mierina tautu, runādama un rakstīdama, ka drīz būs Anglijas un Amerikas palīdzība, bet tās joprojām nav.” Tas bija vienīgais Štromas aresta „pamatojums”.

Kas bija Žanis Štroms? Aizputes pagasta rakstveža dēls. Rīgā pabeidzis reālskolu. Iesaukts kaņardienestā, mācījās praporščiku skolā, pēc tam Rīgas frontē komandēja vadu 3. Kurzemes latviešu strēlnieku pulkā, kur dienēja arī Jēkabs Berķis. Piedalījās Krievijas Pilsoņu kaņarā, bet zaudēja saikni ar strēlniekiem, kaņaroja Austrumu frontē, bija bataljona komandieris. Smagi ievainots, ilgi ārstējās Petrogradā. Turpat iestājās Kaņar medicīnas akadēmijā, bet augstāk novērtēja un pabeidza Medicīnas institūtu. Turpmāk ķērās pie svarīgiem pētījumiem Eksperimentālās medicīnas institūtā, ieguva zinātnisku gradu bioloģijā un, ne-

Žanis Štroms

būdam komūnists, tomēr izvīrējās par pētnieku grupas vadītāju. Štromu pat nenopratināja, bet laikam kā vērtīgu noziedznieku steidzīgi aizsūtīja uz Sverdlovsku,

kur viņš nomira cietumā 1942. gada 12. martā.

Veco Nekundi aizveda uz Kaņaru. Tur vietējie čekisti viņu vēl divreiz pratināja, cenšoties tomēr piespiest atzīties tai pašā „pretpadomju aģitācijā”. Velti. Kamēr mocītāji domāja, ko tālāk ar veci darīt, viņš 1942. gada 1. maijā cietuma slimnīcā nomira. Viņš saulē viņu jau gaidīja dēli Pāvels un Fricis, nošauti Maskavā 1938. gadā. Vecākais dēls pārdzīvoja tēvu par astoņiem gadiem, nomira ieslodzījumā Jakutijā.

Jēkaba Berķa dzīvība izdzīvoja 1942. gada 9. augustā lēģerī Čelabinskas apgabalā.

Tā – arvien bezjēdzīgāk un ne-cilvēcīgāk Krievijā turpinājās valsts terors. Jā, viņi ir rehabilitēti, bet rehabilitācija nespēj augšamcelt.

Hitlers Maskavu neieņēma. Kāpēc? To zināja tikai viņš.

Skats uz Latviju no arābu pasaules

Uzņēmēju Kārli Āboliņu intervē Ligita Kovtuna

Kā latviešu uzņēmējs nonāca nemierīgajā Sīrijā, un ko viņš tur dara?

Sīrijā es biju no 2006. gada līdz 2008. gada decembrim. Nebiju tur visu laiku, bet ielidoju Sīrijas galvaspilsētā Damaskā no Luksemburgas katru otro mēnesi. Biju viens no vadošiem konsultantiem Eiropas Savienības (ES) projektā „Uzlabot mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanu Sīrijas Arabu Republikā” (SAR).

Mans uzdevums bija noorganizēt SAR garantiju banku – tādā pašā veidā, kā tas tika izdarīts manā vadībā Šanhajā, Ķīnas Tautas Republikā (ĶTR). Šis garantiju bankas pilnīgi atšķiras no parastām garantiju bankām vai aģentūrām. Parastās garantiju aģentūras izsniedz garantijas bankām. Tātad uzņēmējs vispirms dodas uz banku un izklāsta savu projektu. Ja uzņēmējam nav pietiekami daudz ķīlas objektu, ar kuriem vajadzības gadījumā varētu segt bankas finansējumu, tad garantiju institūts garantē visu finansējumu vai daļu no tā. Tātad banka necieš zaudējumus, ja uzņēmēja projekts nav sekmīgs.

ĶTR un SAR garantiju institūti strādā pilnīgi citādi. Uzņēmējs vispirms iet uz garantiju banku, saņem garantiju savam projektam un tad izmeklē attiecīgā projektam izdevīgāko finanču iestādi. Kā ĶTR, tā SAR projektu iniciatori ir galvenokārt tieši šie garantiju institūti. ĶTR garantiju bankas pirmais garantiju bloks bija garantijas projektiem, kuri saistīti ar medicīnas tehnikas ražošanu. (Nav noliedzams fakts, ka tā atraisīja rūpniecisko un dizaina plaģiātismu Ķīnā.) SAR garantiju banka sāka ar projektiem medicīnas iestāžu veido-

šanai, ar kuriem veicinātu medicīnisko pakalpojumu eksportu arābu un musulmaņu pasaulē. SAR garantiju institūts patlaban ir vienīgais musulmaņu zemēs, kur zem viena jumta garantē projektus, kas financēti gan ar musulmaņu, gan ar nemusulmaņu finanču produktiem. Lai to panāktu, bija vajadzīga Damaskas un visas Sīrijas Lielmūftija piekrišana.

Kā jūtas Eiropas cilvēks šādā pasaules karstajā punktā. Kā ir ar gluži cilvēcisku nedrošību?

Līdz 2008. gada beigām SAR bija drošākā un tolerantākā arābu valsts, ja neskaita Libānu. To esmu pats tur piedzīvojis, un to man teica arī Vācijas vēstnieks, ar kuriem nevienu reizi vien man bija prieks pusdienot. Damaskā blakus mošejam netraucēti darbojas kristīgās baznīcas un kristiešiem ir tiesības svētdienās nākt uz darbu pulksten 12.30, tātad pēc dievkalpojuma. Svētdiena musulmaņu zemēs ir darba diena. Kristīgās baznīcas oficiāli nedrīkst darboties pat Turcijā, kas vēlas iestāties ES.

Vācijas vēstnieks par SAR no-

teikti zināja vairāk nekā es. Pats no SAR pazīstu vienīgi Damasku un tur arī tik vien kā līdostu, attiecīgi zvaigžņotās viesnīcas Damaskas centrā, SAR Centrālo banku, kā arī svarīgākās komercbankas Damaskā, savu biroju Damaskas diplomātisko pārstāvniecību kvartālā, slaveno Damaskas tirgu, kā arī slaveno Omajādu mošeju tirgus malā. Par drošības situāciju Damaskā liecināja arī tas, ka pie viesnīcu ieejām nebija detektoru, kā tas piemēram, bija Amanā, Jordānijā.

Pareizi ir, ka arī tad SAR bija kaņšātvokli ar Izraēlu un armijas klātie bija vērojama pat Damaskas centrā. Bija arī norāde nefotografēt mājas, jo tur varēja būt kāds armijas vai policijas mitēklis.

Vai, tuvplānā vērojot notikumu svešā zemē, nerodas nekādas paralēles ar situāciju tēvzemē un mītnes zemē?

SAR, tāpat kā Latvijā, populāras ir savvēstības teorijas. Mans pēdējais telefoniskais kontakts ar manu galveno līdzstrādnieku Damaskā bija pirms kāda mēneša. Viņš man teica, ka Sīrijā notieko-

šam pamatā esot mans un manu Sīrijas līdzstrādnieku izveidotais garantiju institūts. Rietumi, tāpat arī Turcija un it sevišķi jau ASV, negrib, ka SAR ekonomiski kļūs par Ķīnu arābu un musulmaņu pasaulē. Lai aizkavētu SAR ekonomisko izaugsmi, tad it sevišķi pilsētās, piemēram, Hams (tur bijušā prezidenta laikā ļoti asiņaini tika apspiesta arī kāda sacelšanās) un Sara bomži tiek apgādāti ar ieročiem un municiju, lai tie rīkotu grautiņus un slepkavotu iedzīvotājus, bet it sevišķi armijas un policijas pārstāvjus, kuri cenšas viņus apcietināt un sargāt civiliedzīvotājus.

K. Āboliņš: "Ieteikums Latvijas politikiem: bez kavēšanās ieviest Latvijā pašvaldībām piederošas bankas, kas depozītus garantē ar saviem īpašumiem. Kad grāsijās pārdot Krājbanku, es lūdzu toreizējo bankas prezidentu Krājbanku nepārdot, bet gan pārveidot par pašvaldībām piederošu banku."

Ne viņš, ne pārējie manas komandas arābu līdzstrādnieki nebija satuntuļojušies arābu nezinīši, viņi visi bija studējuši ekonomiku Rietumu augstskolās – Francijā, Anglijā, ASV.

Tas pats jāsaka par SAR Centrālās bankas vadību. Prezidents bija nevis pārmācījis fiziķis, bet gan ASV un Anglijā izglītots finanču un banku ekonomists.

Der arī zināt, ka SAR prezidents Bašars al Assads ir tautas vēlēts prezidents. Biju Damaskā tieši tad, kad viņš pēdējo reizi tika pārvēlēts. Vismaz Damaskas centrā vēlēšanās bija isti tautas svētki ar daudzām priekšnesumiem, dejošanu, dziedāšanu. Assadam valdīšana esot vienkārša. Ja ministri nepiekrīt viņa priekšlikumiem, viņš draud, ka atgriezīsies Anglijā un tur atkal atvērs savu acu ārsta praksi. SAR

parlaments tiek organizēts šādi: saskaņā ar SAR Satversmi 51% deputātu nāk no Bāt partijas saraksta, pārējos 49% ieceļ prezidents pēc principa „es viņu pazīstu”. Šis princips jau nav gluži nepazīstams arī Latvijā.

Jūs esat atbalstījis laikraksta Brīvā Latvija centienus paplašināt objektīvas informācijas saņēmēju loku, it īpaši Latvijā. Kas mudināja to darīt? Vai joprojām esat BL regulārs lasītājs?

Latvijā ir ārkārtīgi nepieciešams paplašināt objektīvas informācijas saņēmēju loku, jo Latvijas lielāko plašsaziņas līdzekļu aizmugure, it sevišķi jau avīzēm, vēl joprojām ir neskaidra. BL regulāri lasu tīmeklī. Kad esmu Rīgā, tad BL saņemu viesnīcā „Radi un draugi”.

Jūsu ieteikumi – avīzei BL, Latvijas politikiem un pavalstniekiem visā pasaulē.

Ieteikums avīzei BL turpināt un pilnveidot objektīvas informācijas sniegšanu par notikumiem Latvijā un attiecīgās mītnes zemēs.

Ieteikums Latvijas politikiem: bez kavēšanās ieviest Latvijā pašvaldībām piederošas bankas, kas depozītus garantē ar saviem īpašumiem. Kad grāsijās pārdot Krājbanku, es lūdzu toreizējo bankas prezidentu Krājbanku nepārdot, bet gan pārveidot par pašvaldībām piederošu banku. Pašvaldībām piederošas bankas darbojas tikai pašvaldības apgabalā. Kontus pamatā atver tikai pašvaldības apgabalā dzīvojošiem. Pašvaldību bankas kopumā garantē katras bankas drošību, tā ka neviena pašvaldības banka nebankrotē. Tieši tāpēc nodokļus un nodevas drīkst maksāt tikai attiecīgā pašvaldības bankā.

No toreizējā Krājbankas prezidenta pat atbildi nesaņēmu detalizētām izklāstam, kā pareizi būtu Latvijas iedzīvotāju labā pārorganizēt Krājbanku.

Ieteikums Latvijas pavalstniekiem visā pasaulē: nezaudēt saikni ar Latviju, lai cik grūti tas dažreiz arī būtu.

Ziedojumi dievnamam Jaunpiebalgā

Jaunpiebalgas luterāņu baznīca, kas nes Svētā Toma vārdu, šoruden piedzīvoja ārsienu, jumta un torņa pilnu restaurāciju. Šalabotā un nokrāsotā baznīca tagad atkal izskatās kā jauna un priecē gan vietējos, gan tālākus ceļiniekus.

Sekmīgi turpinās arī akcija „Mans logs mūsu baznīcā”, kuŗas mērķis ir nomainīt tagadējās plastmasas logus ar koka logiem to sākotnējā veidolā. Šajā gadā nomainīti jau 20 logi, vēl saņemti ziedojumi 14 jaunu logu darīšanai, bet 10 logi vēl gaida savus labvēļus. Katram logam pēc to nomainīšanas tiek piestiprināta plāksnīte ar ziedotāja vārdu.

Ziedojumus esam saņēmuši arī no tautiešiem ārzemēs. Cilvēki bijuši gan atsaucīgi, gan izdomas bagāti. Latvijas goda konsuls ASV *Rhod Island* pavalstī Jānis Bolis kopā ar savu kundzi Valdu jau no paša sākuma atbalstījuši baznīcas rekonstrukciju, bet šā gada augustā savas apaļās jubilejas dāvanas pilnīgi vēltījuši baznīcai. Boļu jubilejas viesi par šādu rīcību iepriekš bija informēti un to atbalstīja ar savu ārtavu baznīcai. Tādējādi varam būt pateicīgi šādiem ziedotājiem: Mārtiņš un Līga Aldiņš, Ritvars un Maija Asbergs, Vilmārs un Ilze Beiniķis, Māris Bolis, Ieva Broks, Mārtiņš un Linda Duhms, Daina Eglītis un *Joseph Burke*, Lauris un Gunta Eglītis, Maija Grīnībušs,

Andrejs un Gunta Grīslis, Guntis un Edīte Helmanis, Renāta Kalniņš, Valija Karnups, Ģirts un Liena Kaugars, Atis un Daina Liepiņš, Jānis un Sarma Liepiņš, Juris Petričeks, Andris un Ieviņa Priede, Maija Priede, Uldis un Sarma Puriņš, Vitolds Rāčenis, Ervins un Laura Ramanis, Andris un *Betty Ramāns*, Franks un Astrīda *Ramrath*, Juris un Ilze Raudseps, Rita Sēja, Andris un Māra Šlesers, Juris un Maija Šlesers, Irēne Stankēvics, Rūta Straumanis, Silvija Stukuls, *Eric* un Ināra *Suuberg*, *Elliott* un Antra *Thrasher*, Reinis Tigeris, Kalvis un Antra Torgāns, Arnolds un Daina Tums, Silvija Ūdris, Dagnija Vēverbrants, Jūlijs Vilde, Vitolds un Rasma Vītols, Mārcis un Gunta Voldiņš.

Valdas un Jāņa Boļu jubilejas ziedojumi ļāvuši darīnāt piecus jaunus logus, un tie jau pavasarī greznos Jaunpiebalgas Svētā Toma baznīcu.

Jaunpiebalgas baznīcas restaurācijai 2010.-2011. gadā ziedojusi arī Pārsla Blāķis, Liāna Eglīte-Kuškevica, Rita Sēja, Ieva Sentivani, Laila Vittande-Possere un Bostonas draudze, Masačūsetas baznīcas luterāņu draudze un Konektikutas latviešu skola no ASV, Bruno Krūmiņš no Austrālijas, Ilze Jundze-Lundegran no Somijas, Karina un Lotārs Kēlbranti, Ādolfs Treijs, Ingvars Vittands, Jēkabs Vittands no Vācijas.

Pēteris Avens no Krievijas atradis savu senču mājas un kapu vietas Jaunpiebalgas novadā un kļuvis arī par mūsu baznīcas lielāko ziedotāju.

Nākamajā gadā ķersimies klāt baznīcas iekšējo restaurācijai. Arī šie darbi tiks veikti, palaujoties uz baznīcas labvēļiem. Satiksimies Jaunpiebalgā, lai apskatītu mūsu visu kopīgo veikumu un pie viena paviesotos Emīla Dārziņa muzejā un Kārļa Miesnieka mājās Viņķu kalnā.

Tālavs Jundzis,

Jaunpiebalgas Svētā Toma baznīcas atbalsta fonda priekšsēdis

SEB

SEB bankas standartkurss 5. DECEMBRIS

Valūta	Banka pērk	Banka pārdod	LB kurss
AUD (Austrālijas dolārs)	0.5043	0.5243	0.518
BGN (Bulgārijas leva)	0.3501	0.3701	0.359
BYR (Baltkrievijas rublis)	0.00004	0.00007	0.000059
CAD (Kanādas dolārs)	0.4927	0.5127	0.505
CHF (Sveices franks)	0.5621	0.5773	0.567
CZK (Čehijas krona)	0.0269	0.0281	0.0276
DKK (Dānijas krona)	0.09323	0.09603	0.0944
EUR (Eiro)	0.6983	0.7103	0.702804
GBP (Lielbritānijas sterliņu mārciņa)	0.8063	0.8271	0.819
HKD (Honkongas dolāri)	0.06543	0.06863	0.0668
HRK (Horvātijas kuna)	0.091	0.097	0.0938
HUF (Ungārijas forints)	0.002215	0.002395	0.00231
ISK (Islandes krona)	0.003314	0.004514	0.00441
JPY (Japānas jēna)	0.006626	0.006926	0.00677
LTL (Lietuvas lits)	0.2014	0.2066	0.204
LVL (Latvijas lats)	1	1	1
NOK (Norvēģijas krona)	0.08823	0.09163	0.0898
NZD (Jaunzēlandes dolārs)	0.3807	0.4007	0.393
PLN (Polijas zlots)	0.1527	0.1627	0.159
RON (Rumānijas leja)	0.1545	0.1685	0.161
RUB (Krievijas rublis)	0.01653	0.01707	0.0168
SEK (Zviedrijas krona)	0.07551	0.07755	0.0768
SGD (Singapūras dolārs)	0.3899	0.4119	0.4
TRY (Turcijas līra)	0.2714	0.2914	0.285
UAH (Ukrainas grivna)	0.0483	0.0723	0.0649
USD (ASV dolārs)	0.5162	0.5282	0.52
ZAR (Dienvidāfrikas rends)	0.0608	0.0648	0.0633

“Mūžības skartais”

Valdis Rūmnieks, Andrejs Migla, “ČAKS”, biogrāfisks romāns, Zvaigzne, Rīgā. 789 lpp.

Grāmata, kā minēts uz apvāka, ir stāstījums par Aleksandra Čaka dzīvi - literārs īsas, traģiskas dzīves stāsts (27.10.1901-08.02.1950) laikmetā, kurā dramatiski notikumi un politiskās pārmaiņas izraisīja konfliktus dzejniekā pašā un sarežģītumus attiecībās ar autoritātēm un politiskiem strāvājumiem. Tas arī bija iemesls dzejnieka pāragrajai nāvei. Dzīves stāsta fonā ir Piekta gada revolūcija, Pirmais pasaules karš un bēgļu gaitas Krievijā, brīvā Latvija, 15. maija apvērsums, krievu, vācu un otrreizējā krievu okupācija.

Aleksandrs Čaks ir bijis lādīgs, miermīlīgs cilvēks, kas gribēja sadzīvot ar visiem, lai tikai varētu nodoties pats savām interesēm, sekot savai sūtībai – būt dzejniekam. Čaka cilvēciskā būtība ģeniāli uztverta Anslava Egliša spalvas zīmējumā uz grāmatas apvāka un titullapā. Fonā fragmenti, kaut grūti salasāmi, no “Sprediķa Piņķu baznīcā”. Apvākā redzamais dod nojausmu par Čaka sarežģīto personību.

Romāns ir divu autoru darbs. Gandrīz 800 lappušu biežā sējuma ieguldīti deviņu gadu pūliņi. Tas ir vēltījums dzejniekam viņa 110. dzimšanas dienā, šā gada 27. oktobrī. Romāns iznāca Rīgā jau pagājušā gada novembrī un it kā ievadīja šo Čaka gadu. Latvijā risinājušies dažādi dzejniekam veltīti sarīkojumi gan provincē, gan Rīgā. Romāns nav tikai autoru iztēle radītis sacerējums, tam pamatā ir patiesi notikumi un patiesi cilvēki, tas ir ar mīlestību veikts, rūpīgs pētniecības darbs. Autoru iztēle stāstījumam iedvēš īstenības elpu, un lasot tā vien šķiet, ka tas tā būtu varējies notikt. “[...] aizrautīga, noslēpumam pārpilna dzejnieka dzīves stāsts, radošie un intīmie pārdzīvojumi grodi savērti ar plašu kultūrvēsturisko un politisko zemslāni – vēsturiskie dokumenti variējas ar autoru ēvēģēlisko fantāziju.”

Autori Valdis Rūmnieks (dzimis 1951. gadā) un Andrejs Migla (1940. gadā) ir populāru vēsturisku romānu (“Kuršu vikingi” un “Sveiks, jautrais Rodžers”) un vairāku lugu autori. Valdis Rūmnieks ir Aleksandra Čaka biedrības priekšsēdis un Čaka kopoto rakstu zinātniskā izdevuma (1991-2007) autors, Andrejs Migla - Latvijas Radio režisors, sagatavojis Čaka nozīmīgāko darbu radiokompozīcijas, spilgtākais ir “Matīsa, kausu bajāra” radioiestudējums.

Grāmata aptver 162 samērā īsas nodaļas, kurās attēlotas konkrētas situācijas Čaka dzīvē. Ieskicēta vieta, kur darbība notiek, minēti cilvēki, kas tajā iesaistīti, un Čaka pārdzīvojumi. Galvenais sižeta virzītājs ir sarunas. Notikumi ir epizodiski, bieži ar pagarām laika atstarpēm, bet kopumā sniedz pārliecinošu, hronoloģisku stāstu par dzejnieka dzīvi. Pirmās 20 nodaļās daudz gaišuma un prieka. Uzzinām, kā mazais, zinātkārais Saša iepazīstas ar lielo pasauli, kurā svarīga loma ir auklei Tūpsim un drēbniekzelliem Pičam. Milēts un

lutināts vienīgais bērns Saša aug materiāli nodrošinātā drēbniekmeistara Jāņa Čadaraiņa ģimenē. No vecāku pajumtes Aleksandrs nekad projām nav aizgājis. Tuvojoties Piekta gada revolūcijai, acīgais zēns ātri uztver apkārtne notiekošo, agri viņa apziņā uzaust nojauta par varas neželību un dzīves pabēru likteni.

Čadaraiņu ģimenes ērto, nodrošināto dzīvi pārtrauc Pirmā pasaules kara sākums. Saša jau spējis iegūt labu pamatizglītību slavenajā Aleksandra ģimnazijā, kad pienāk pavēle par skolas evakuāciju. Vispirms to pārvieto uz Igauniju, vēlāk uz Krieviju. Sākas Čadaraiņu ģimenes bēgļu gaitas. Sašas vecāki no Krievijas atgriežas Latvijā 1920. gadā, Aleksandrs paliek svešumā vēl divus gadus. Piedzīvotais kā ēna pavada viņu visā dzīvē. Pēc Aleksandra ģimnazijas beigšanas chaotiskos apstākļos Saranskā (kur viņš pārcieš tīfu, kas, liekas, ir cēlonis vēlākai plikgalvībai) Aleksandrs sāk studēt medicīnu Maskavas universitātē, bet 1918. gadā viņu iesauc sarkanarmijā un nosūta uz Penzu. Tur viņš piedzīvo jaunās varas bezjēdzību un brutālītāti. Aleksandram ir tikai viena vēlēšanās – atgriezties Rīgā pie vecākiem. Jaunajai padomju varai ir citi plāni. Jau sācis darboties baigais baiļu terrors, kuŗa slazdā tiek iepīts Aleksandrs. Uz Latviju viņam ļauj atgriezties, tikai ja viņš iestājas komunistu partijā un apsola tai kalpot. Komisāra atvadvārdi: “Krievija ir liela, bet cilvēks tomēr nav adata. Adata var pazust, cilvēks – ne. Ja vājdzēs, vienmēr atradīsim.” Un atrod arī. Čaka triumfa brīžos Latvijā arvien gadās kāds šo vārdu miklains atgādinājums. Autoru iztēle? Dzejniekā iesētās bailes? Varbūt tā bija, varbūt ne? Maksājies baigu cenu, 21 gadu vecais Saša pārbrauc Latvijas robežu ar pēdējo vilcienu no Padomju Savienības 1922. gada Jāņu rītā.

Atpakaļ Rīgā

Atgriezies Rīgā pie vecākiem, Čaks mēģina atrast savu vietu normālā, sakārtotā dzīvē, bet viņam trūkst pārliecības - kāda tā varētu būt. Vecāku spiests, viņš atsāk medicīnas studijas, taču tās neturpina. Ieguvis skolotāja tiesības, Aleksandrs divus gadus vada bērnu patversmi Drabežos, Cēsu apriņķī. Vecāku lielā vēlēšanās ir redzēt savu

Sašīņu respektablā profesijā, bet Sašam pamazām nobriest apziņa, ka vienīgais, ko viņš vēlas, ir – kļūt dzejnieks. Viņu vilina pilsētas dzīve visā tās krāsainībā un cilvēku dažādībā, mākslinieku sabiedrība un ar to saistītā bohēma. Šaubu un neziņas gadi turpinās, līdz Čaks 1927. gadā publicē savu pirmo dzejoļu krājumu ar 13 dzejoļiem “Sirds uz trotuāra”. Seko vēl trīs burtniņņas. Kopā ar domubiedriem viņš izdod modernās dzejas žurnālu *Jaunā Lira*, iesaistās biedrībā “Zaļā vārna”. Čaks intensīvi publicē rakstus sociāldemokrātu preses izdevumos, arī dzejoļus, ir redaktors vai redakcijas darbinieks vairākos laikrakstos. Čaka dzejoļi gūst piekrišanu. Viņš kļūst populārs gan starp saviem domubiedriem, gan tautā. Čaka dzeju atzinīgi vērtē literārā žurnāla *Daugava* redaktors Jānis Grīns. Tie ir labi gadi, gaišs posms dzejnieka dzīvē. Čaks bauda Rīgā pulsējošo kultūras un sabiedrisko dzīvi. Labprāt tiek ar draugiem kafējnicās un restorānos, vēro krogu apmeklētājus, apmeklē teātra izrādes. Speciālos gadījumos, piemēram, Preses ballē Virsnieku klubā, pirmizrādē operā. Apkārtne vērotais sniedz iedvesmu dzejoļiem, tajos atainoti tumšie un gaišie pārdzīvojumi. Dzejnieks bieži sēž Bastejkalnā uz soliņa un mazā blociņā ieraksta jaunu dzejoli.

Varu maiņu karuseli

Sarežģījumi sākas, kad notiek politiskās varas maiņas, kas dramatiski ietekmē Čaka turpmāko dzīvi. Pēc 15. maija apvērsuma Čaks kļūst bezdarbnieks, baiļojas par savu drošību, kādu laiciņu bēguļo laukos pie tēvabrāļa. Vairāki viņa domubiedri ir apcietināti, tiek apturēti visi sociāldemokrātu izdevumi.

Čaka glābējs no bezdarba ir pulkveža Dardžāna aicinājums rediģēt viņa atmiņas par strēlniekiem. Pulkvedis arī izgādā Čakam darbu valsts krājāsē (1934 – 1939). Dardžāna atmiņās Čaks gūst iedvesmu strēlniekiem veltītiem dzejoļiem un poēmai “Mūžības skartie”. Čaks bijis priekšzīmīgs ierēdnis, tāpat kā veiksmīgs bērnu patversmes pārzinis: ļoti kārtīgs, ar lielu pienākuma apziņu. Līdztekus ierēdņa darbam Čaks joprojām raksta dzejoļus, stāstus un poēmas par strēlniekiem. Kaut Ulmaņa laikā Čaks ir politiski nepieņemams par saviem kreisajiem uzskatiem, viņš kļūst atzīts un mīlēts dzejnieks kā starp māksliniekiem un literātiem, tā tautā. Tiek izdoti viņa stāsti, iznāk dzejoļu krājums “Iedomu spoguļi” un 30. gadu beigās abas daļas “Mūžības skartie”. Par šo vēltījumu strēlniekiem Čaks 1940. gada 9. janvārī saņem Annas Brigaderes prēmiju. Īsi pirms padomju okupācijas viņam izdodas atgriezties aviānīka darbā. Dzejniekam apņinis sēdēt kases lodziņā, un viņš jau strādā *Atpūtā*, kad 1939. gadā Benjamiņš juniors ar Kārļa Skalbes galvojumu Čaku pieņem darbā par *Jaunāko Ziņu* žurnālistu.

Nākamais kritiskais posms Čaka dzīvē ir pirmais padomju okupācijas gads. Pēc sarkanarmijas ienākšanas 1940. gada 17. jūnijā viņš paliek strādāt *Atpūtā* un aktīvi darbojas žurnālistikā, tomēr viņu māt šaubas un nemiers. Čaks jūtas vilies, kad viņu neuzņem par biedru Rakstnieku savienībā 1940. gada oktobrī. Padomju varai ir izdevīgi izmantot Čaku, bet viņš arī rada problēmas: pie kādas literatūras lai pieskaita “Mūžības skartos”? Smags trieciens un pilnīgs pārsteigums Čakam ir 14. jūnija rīts, kad tēvs stāsta par nakts notikumiem. No saviem nacionāli noskaņotiem draugiem Čaks saņem rūgtus pārmetumus par savu darbību padomju gadā. Vācu laikā dzejnieks ieraujas sevī, sabiedriskā dzīvē nepiedalās, kultūras sarīkojumus neapmeklē, darbus nepublicē. Viņš dzīvo mājās un stāv rindās pēc trūcīgās pārtikas, lai atvieglotu sievas Anitas un tēva rūpes par dienišķo uzturu, bet Čaks raksta. Top dramatiskās lugas/poēmas “Matīss, kausu bajārs” pirmie cēlieni un dzejoļu krājums “Debesu dāvana”, kuŗai Čaks guvis iedvesmu no savas tuvās draudzības ar Mildu Grīnfeldi.

Nacionāli noskaņotie draugi tomēr Čaku uzmeklē, atsāk satikšanos un vācu laika beigās nāk ar konkrētiem ierosinājumiem par grāmatas “Debesu dāvana” publicēšanu un “Matīsa, kausu bajāra” uzvešanu Nacionālā teātrī, tiklīdz būs beidzies karš. Otrreizējā padomju okupācija visam pārvelk svītru. Čaks paliek Rīgā. Viņš nespēj atstāt tēvu vienu (māte mirusi 1936. gadā), nespēj atstāt Rīgu un Latviju. Čaka sieva Anita aizbrauc uz Vāciju viena.

Okupantiem Čaks atkal ir noderīgs. Viņu ieceļ par *Cīņas* redaktoru, ciniski izmanto un uzspiež savas prasības. Čaks kļūst par mehānisku partijas diktāta izpildītāju, propagandas pantu kalēju. Ja arī viņam izdodas kādā pasūtīnājuma dzejoli ielikt kaut ko no sevis, piemēram, dzejoli “Sarkaniem strēlniekiem” Raiņa vakarā Penzā, publicētā versijā labākās rindas ir izrediģētas. Seko trieciens pēc trieciena: pub-

liskā sanāksmē Čaku kritizē par nepareiziem uzskatiem; viņš zaudē darbu *Cīņā*; jau iespīest dzejoļu krājumu “Zem cēlās zvaigznes” Pelše liek iznīcināt – lai pārrakstot. Sistēmas cinisma kalngals ir Pelšes saruna ar Čaku 1947. gada aprīlī. Pelše noliek Čakam priekšā biezu māpi ar trimdas laikrakstiem un uzdod rakstīt un aicināt savus vecos draugus, kas ārzemēs publicējas buržuāziski nacionālistiskās avīzēs, atpakaļ uz Padomju Latviju.

Čaks nomira (ar sirdstrieku?) Vecrīgā, Mildas Grīnfeldes dzīvoklī, 1950. gada 8. februārī. Viņa mūžs bija ildzis 48 gadus, 3 mēnešus un 12 dienas.

Dzīves stāsts izstāstīts, bet abi autori tajā iestarpinājuši it kā refrēnu, kad stāstījumu pārtrauc sirreālas ainas no mūžīgā kroģus, kas atrodas kādā citā dimensijā, kur zemes dzīves laikam un notikumiem ir citāda reālitate. Mūžīgā kroģus ainas stāstījumā iestarpinātas brīžos, kad dzejnieka dzīvē ir kritisks mirklis. Piemēram, 1920. -1922. gadā Krievijā, kad Sašam jāizšķiras, vai parakstīt komunistu partijas biedra karti; okupētāju varu maiņas laikā 1941. gada jūnijā u.c. Mūžīgā kroģus pastāvīgs iemītnieks ir lords, nerēģulārs viesis vikonts. Abi ir kaislīgi kāršu spēlmaņi un nepiesātināmi viņa dzērāji, it kā arī dzejnieki. Viņi nepārtraukti diskutē par dzīvības, nāves un mūžības jautājumiem. Sarunām uzmanīgi seko svece – gaismas simbols. Kāršu spēle risinās, piemēram, uz to, “lai mēs viens otru nenodotu”, un uz dārgāko, kas mums ir: “uz gaismu, ko dod svece, un dzeju, kas raisa spārņus”.

Biezā grāmata cietos vākos ir glīti izdota. To viegli lasīt, jo stils ir raits, saturs interesants, druka melna un skaidra. Autoriem droši vien lielākais gandarījums būtu, ja lasītāji atkal no jauna lasītu un pārlasītu Aleksandra Čaka dzeju.

Dzidra Purmale

Apceres “Literārs romāns “Čaks”” „Straumēnu” literārā pēcpusdienā 29.09.2011. nolasītā teksta īsinājums.

Visas Latvijā iznākušās grāmatas
varat iegādāties pie
lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniet, un grāmatas
Jums piesūtīs pa pastu.
SIA “L. Grāmata”

Rīga, Eljas iela 17, LV-1050

Tāl. +371 67223294

Tālrunis +371 67227248

E-pasts: lgramata@lgramata.lv

NOVADU ZIŅAS

Brūnā akmens ceļš no Baltijas līdz „Sāpju jūrai”

No Siguldas 27. augusta rītā piecu cilvēku grupa devās tālā ceļā, mikroautobusā vedot piemēnas akmeni Sibīrijas represiju upuriem. Piecu dienu laikā tika nobraukti 5000 km: Sigulda – Maskava – Nižnijnovgoroda – Ufa – Gorkija – Kurgāna – Omska – Tomska. Ekspedīciju vadīja Kārlis Bērziņš (bērībā izsūtīts no Lēdurgas), viņa ceļabiedri, seno dienu likteņbiedri: Lolita Tomsone no Vitrupe, Dzintars Kraujiņš no Liepupes, Rita Bokta no Lēdurgas un šoferis, Ritas dēls Ainārs Bokta, Kārļa Bērziņa māsa dēls. Akmeni un tā pavadoņus pirms došanās ceļā svētīja gan Limbažu novada politiski represētie un mācītāji, gan pie pieminekļa „Lielā stēla” sapulcējušies siguldieši, skandējot dziesmas un stiprinājuma vārdus. Dieva svētība bijušos izsūtītos pavadīja visa brauciena garumā, akmeni izdevās novietot un atklāt par spīti dažiem kavēkļiem, piemēram, Tomskas deputātu – komunistu frakcijas iebildumam.

Iecere par piemēnas zīmes novietošanu Kārlim Bērziņam nelielā mieru divus gadus, kopš viņš bija atgriezies izsūtījuma vietās Tomskas pusē, ticis ar turienes

Kārlis Bērziņš (pirmais no kreisās) ar sibīriešiem pieminekļa atklāšanā

novadpētniekiem un, galvenais, redzējis, ka Tomskā, bijušā čekas izmeklēšanas cietuma teritorijas laukumā, kur tagad iekārtots politisko represiju upuru muzejs, jau ir piemēnas zīmes gan visiem mocekļiem, gan atsevišķi kalmiku, poļu un igauņu represētajiem. Šajā vietā, laukumu iekārtojot, tika atrasti simtiem, ja ne tūkstošiem cilvēku kaulu.

Tālajā ceļā Kārlim Bērziņam un viņa biedriem bija gana laika

atcerēties pašu piedzīvoto. Atmiņu gaismā atausa aina pēc ainas: „1949. gada marta beigās ganos jau bija izdzītas govīs, tās uzmanīja ganu meitēns. No mūsu ešlona tika izmests simtiem vēstulju trīsstūrišu, vēlāk uzzināju, ka visas sasniegušas adresātu, – cilvēki tām bija uzlīmējuši markas. Arī manas mātes rakstītais sasniedza galamērķi. Kaimiņvagonā nomira desmit gadu veca meitenīte, viņu izlika uz blakus sliedēm,

māte pārkrita pār bērna augumiņu un gauži raudāja. Viens čekists sievieti sagrāba aiz kājām, otrs aiz rokām, sašūpoja un iemeta vagonā. Arī mani, dzīvo liecinieku, kāds burtiski iespēra pa durvīm, ielidoju lopuvāģī, ar galvu gandrīz ietriekdamies griesotos. Mirušos apsardze viltīgi izlika pēdējā brīdī, pirms atskanēja vilciena svilpe, lai būtu mazāk liecinieku. Kāds 80 gadu tēvocītis no mūsu vilciena pirmajā nometinājuma vietā Tomskā pieteica bada streiku, ilgi sēdēja pie durvīm, kādu rītu viņu atrada mirušu. Sargsuņi manu acu priekšā saplosīja 4-5 gadus vecu mazuli, kas, kā jau lauku bērns, suņu nebīdamies, bija piegājis tiem tuvu klāt. Vēl atmiņā palicis trešais zīmīgais upuris – ostmalā kāds vīrietis saļima, laikam sirskaites dēļ, līdz kuģim neticis.”

Akmeni piemēnas zīmei Dunties jūrmalā jau bija noskatījusi kinorežisore Dzintra Geka. Tomskas universitātes profesors Pēteris Kraujiņš bija vēlējis, lai akmens būtu no Vidzemes, ekspedīcijas dalībnieks Dzintars Kraujiņš ir viņa brālis.

Akmeni „Auseklīti” un veltījumu: „Lai akmens runā un sēro par politisko represiju upuriem latviešiem” iecirta akmeņkalis Guntis Pandars no Ķekavas. Sibīrijas zemē un Tālajos Austrumos jau vairākās vietās ir novietoti piemēnas krusti un plāksnes, bet akmens tik tālā ceļā tika vests pirmoreiz! Prāvo, ap 350 kilogramu smago akmeni siltā brūnā toņa dēļ vizuāli var salīdzināt ar lielu, Latvijā ceptu rudzu maizes klaipu – visu izsūtīto sapņu un ilgu simbolu... Tagad pie „lielā maizes klaipa” noteikti bieži tiks noliktas puķes un degs sveces, jo Tomskas pusē vēl mīt latvieši un viņu tuvinieki – tie, kuŗi nespēja atgriezties vai no kuŗiem šais lai-

kos Latvija diemžēl savu vaigu novērsusi...

Kārlis Bērziņš ir ļoti pateicīgs visiem ekspedīcijas atbalstītājiem, viņu vārdi lasāmi arī Tomskas muzeja ekspozīcijā. Protams, lielākos izdevumus sedza paši brauciena iniciatori.

Pēc akmens svinīgās atklāšanas ceremonijas, kuŗā piedalījās arī trīs vietējie dažādu konfesiju mācītāji, siguldietis Kārlis Bērziņš bija iecerējis piedalīties zinātniski praktiskā konferencē „Kargasokas zeme Tomskas ziemeļos, Krievijas sāpe un lepnums”. Diemžēl nodoms nepiepildījās, jo Tomskas apgabala izpildkomitejas darbinieki kavējās latviešiem izsniegt atļauju, toties muzeja darbinieki siguldietim dāvāja nenovērtējamas dāvanas: videomateriālus un grāmatas ar novada ļaužu un no visas PSRS atsūtīto komunistiskā genocīda upuru baigajām liecībām. Tiešām, ja Sibīrijas kartē varētu iezīmēt arī emocionālās liecības, tad Omskas un Tomskas pusē būtu jāiekrašo milzīga „Sāpju jūra”.

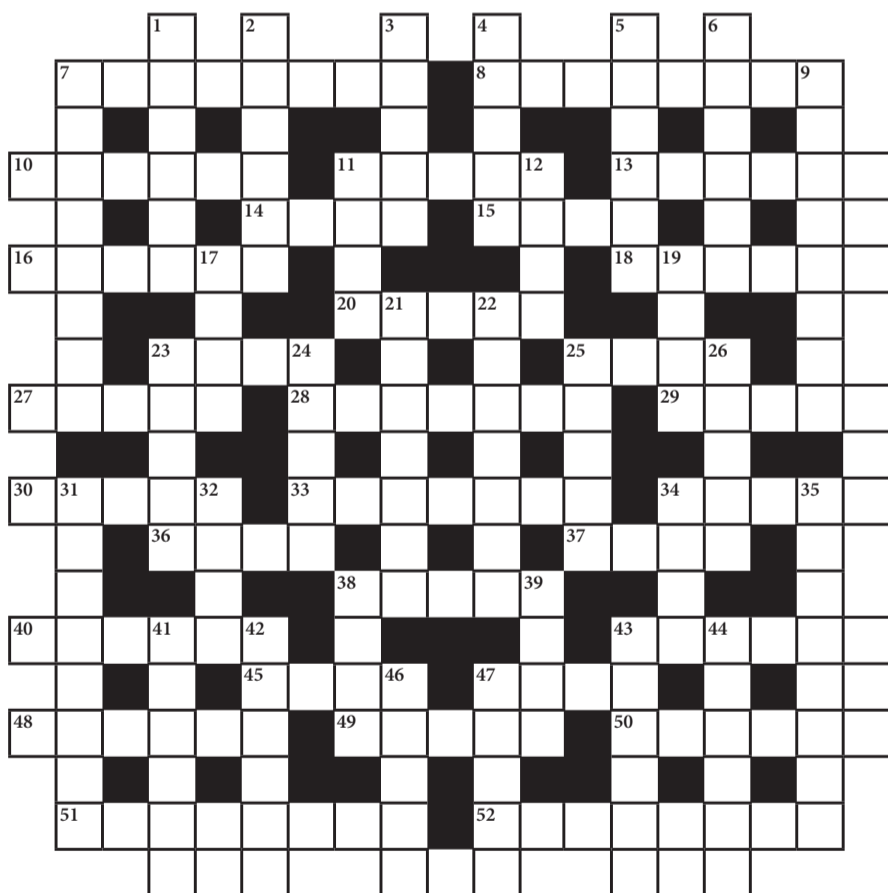
Siguldiešiem Lāčplēša dienā jau bija iespēja redzēt, ko ceļotāji uzfilmējuši par „Akmens” novietošanu Sibīrijas kultūras un izglītības citadelē. Viņi patiešām ir paveikuši Lāčplēša cienīgu darbu, turklāt darījuši visu iespējamo, lai nepiepildītos teiciens: „Ikvienu upuru aizmirstana ir to nodošana vēlreiz.”

Pajautāju Kārlim Bērziņam, kuŗš mirklis viņu visvairāk aizkustinājis, drosmīgo nodomu īstenojot, un viņa acu kaktiņā pavīdēja tāda kā pērlīte. „Bridis, kad Tomskā no *Akmens* pirms tā atklāšanas noņēmām sarkanbaltarkano karogu...”

Anita Mellepe,
dzimusi Tomskas apgabala
Kolpaševs rajona Inkino sādžā

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

nieks. 12. Vītolu dzimtas koks. 17. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 19. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 21. Plāni neraudzētas miklas sausiņi. 22. Novada centrs Latvijā. 23. Sala Vidusjūrā. 24. Detaļa būvkoķu stiprināšanai. 25. Ļoti vecas. 26. Mīlestības dievs seno romiešu mītoloģijā. 31. Apdzīvota vieta Priekule novadā. 32. Stīgu mūzikas instruments. 34. Sievietes vārds (sept.). 35. Ērtības. 38. Apdzīvota vieta Ventspils novadā. 39. Augu un dzīvnieku sistēmatikas pamatvienība. 41. Trīs likteņa dievietes sengrieķu mītoloģijā. 42. Soda veids. 43. Dārgakmeņu masas mērvienība. 44. Saraksti, anketas (sar.). 46. Nelielas čūliņas uz mutes gļotādas dažu slimību gadījumos. 47. Apūdeņošanas kanāļi Vidusāzijā.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 46) atrisinājums

Līmeniski. 7. Likumdošanas institūcija ASV. 8. Nepieklājīgs cilvēks (sar.). 10. Intensīvs pozitīvs emocionāls stāvoklis. 11. Apģaismošanas ierīce. 13. Diatoniskās gammās astotā pakāpe. 14. Lieli papagaiļu dzimtas putni. 15. Varēt. 16. Izstādes. 18. Mirdzošs aplis ap cilvēka galvu reliģiskā gleznā. 20. Amariļļu dzimtas augs. 23. Naudas vienība Laosā. 25. Lašu dzimtas zivs. 27. Mājas govys priekštecis. 28. Apdzīvota vieta Aizputes novadā. 29. Gaujas pieteka. 30. Ievērojamas personas pavadoņi. 33. Skatlogs. 34. Valsts Āzijas dienvidrietumos. 36. Rīta dziesma trubadūru dzejā. 37.

Naudas vienība Peru. 38. Nezales. 40. Pilsēta Francijas ZA. 43. Tituls vairākās muhamedāņu zemēs. 45. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 47. Pilsēta Indijas ziemeļos. 48. Apdzīvota vieta Kuldīgas novadā. 49. Blēdīgs darījums. 50. Valsts pārvaldes nozare. 51. Riskants pasākums. 52. Vācu rakstnieks (1899-1974).

Stateniski. 1. Dot. 2. Ļoti skaidri uztveramas, spilgtas. 3. Kuģu piestātnes. 4. Akūta infekcijas slimība. 5. Valsts Āfrikas dienvidos. 6. Rīks pāršanai. 7. Valsts galvaspilsēta Dienvidamerikā. 9. Pakļaut nepaklausīgu dzīvnieku. 11. Kamielju dzimtas dzīv-

Līmeniski. 1. Aspazija. 5. Apustuļi. 11. Aleksis. 12. Laikposms. 13. Kopt. 14. Tikamas. 15. Lati. 18. Treki. 19. Abava. 22. Trans. 23. Studija. 24. Cītaras. 28. Abats. 30. Pants. 33. Mazāk. 34. Aube. 35. Ārtavas. 36. Zeme. 39. Salaspils. 40. Spietot. 41. Saspiest. 42. Pastiept.

Stateniski. 1. Alauksts. 2. Piepiest. 3. Zoss. 4. Jūsmība. 6. Pailpa. 7. Sāpe. 8. Uzslava. 9. Izsviest. 10. Alpaka. 16. Aizdusa. 17. Straume. 20. Brasa. 21. Vicot. 25. Atzveltne. 26. Saraksts. 27. Akceptēt. 29. Atbalss. 30. Pareizs. 31. Nianse. 32. Skaista. 37. Asni. 38. Liet.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Smiltenes ev. lut. draudzes baznīcā notika Adventam velīts koncerts. Dziedāja senioru kuŗi no Smiltenes, Cēsīm, Valkas un Valmieras.

Valkā, Lugažu laukumā, notika simboliska egles iedegšana un rūķu skrējieni. Pilsētas kultūras namā bērni kopā ar vecākiem apmeklēja radošo darbnīcu, kur mācījās darināt Ziemsvētku rotājumus.

Ventspils pašvaldība Ziemsvētku pabalstos plāno izmaksāt 304 050 latus. Pabalstus saņems gan pensionāri, gan invalīdi, gan arī bez vecāku gādības palikušie bērni.

Ventspils bērnumamā “Selga” atklāta “Jauniešu māja”. Tajā dzīvos bērnumama audzēkņi vecumā no 15 gadiem. Jaunieši katru nedēļu saņems uzturtaudu, viņu pienākums būs izplānot nedēļas budžetu un virtuvē pagatavot pašiem sev ēdienu. Projekts paredz arī citu iemaņu apgušanu.

Jelgavas domes Sabiedrības integrācijas pārvalde rīkoja erudīcijas konkursu “Reiz Jelgavā...”, kuŗā piedalījās sešas vidusskolu komandas. Konkurss vedināja jauniešus paplašināt zināšanas par dzimto pilsētu un iepazīt citam citu.

Liepājas teātri 2. decembrī notika svinīga sapulce par godu Latvijas Valsts policijas 93. gadadienai. Labākos Liepājas policistus apbalvoja ar valsts policijas atzinības rakstiem.

Arī šogad Seces un Staburaga mazpulcēni piedalījās pirms sešiem gadiem Zemkopības ministrijas sāktajā dārzenju audzēšanas kustībā. Secieši un staburadzieši šogad izaudzējuši 1,23 tonnas burkānu un 664 kilogramus galda biešu.

Sunākstē izveidots uzņēmums “Sunākstes vilnas nams”. Paredzēts, ka nākamgad uzņēmums atvērs vilnas pārstrādes darbnīcu.

“Latvijas Krājbankas” krachš Madonā paņēmis viena cilvēka dzīvību. Kādam vīrietim, kuŗš stāvēja rindā pēc naudas, kļuva slikti, un viņš nomira. Bankas klients liktenīgajā rindā bija nostāvējis vairāk nekā trīs stundas.

Izīņas sagatavojsi Māra Linde

Aicinām piedalīties Zviedrijas Latviešu centrālās padomes vēlēšanās!

Zviedrijas Latviešu centrālā padome (ZLCP) ir viena no latviešu organizācijām Zviedrijā, kas dibināta jau 1953. gadā. Viena no svarīgākām organizācijas funkcijām ir runāt Zviedrijas latviešu vārdā kopējā Eiropas latviešu organizācijā Eiropas Latviešu apvienība, ELA (www.ela.lv), un latviešu globālajā organizācijā Pasaulē brīvo latviešu apvienība, PBLA (www.pbla.lv). Tās savukārt dialogā ar Latvijas valsti virza ārpus Latvijas dzīvojošo latviešu kopīgi svarīgos jautājumus, piemēram, dublētās

pavalstniecības atzīšanu.

ZLCP arī pulcina Zviedrijas latviešus dažādos sarīkojumos, kā politiskos (piemēram, semināros, saistībā ar Latvijas Saeimas vēlēšanām), tā arī kultūras.

Ik pa četriem gadiem notiek ZLCP vēlēšanas, šī gada nogalē atkal pienācis laiks. No kandidātu vidus tiek ievēlēti 21 padomes loceklis, no tiem savukārt tiek iecelta valde 5-7 personu sastāvā. Šogad saskaņā ar padomes lēmumu padome tiks ievēlēta, līdz 2013.gadā notiks Zviedrijas Lat-

viešu apvienības (ZLA) padomes vēlēšanas, kad abu organizāciju padomes apvienosies vienā. Balsstiesības ir visiem Zviedrijā pastāvīgi dzīvojošiem latviešiem un viņu ģimenes locekļiem, kas ir vecāki par 18 gadiem, neatkarīgi no pilsonības.

Vēlēšanas notiek aizklāti, ar krustiņu atzīmējot kandidātu sarakstā vēlamos kandidātus un sarakstu nosūtot pa pastu pēc norādītās adreses. Vēlēšanas notiks laikā no vēlēšanu sarakstu saņemšanas līdz 2011.gada 30. decembrim.

Ja kāds balsstiesīgais nav saņēmis vēlēšanu materiālus līdz 14.decembrim, tad tos lūdzam pieprasīt no vēlēšanu komisijas priekšsēdes Austras Krēšlīņas, e-pasts: austra.kreslina@gmail.com, vai zvanīt Imantam Eichem, tālruna numurss 08 982195 vai mobilais tālrunis 070 4274339.

Stokholmā 2011.gada 30.novembrī

ZLCP vēlēšanu komisijas vārdā
Austra Krēšlīņa
Ilze Šakare
Imants Eiche
Andrejs Leimanis

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvija

Cena - Ls 0,78 par cm²
ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU ĻUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU !

Mīļiem draugiem un paziņām Anglijā un aizjūras valstīs

Vēl Ruta Parris

Apsveikumu kartīšu vietā ziedojs Okupācijas muzejam.

Eiropas Latviešu Apvienība (ELA)

Sirsniņi sveic Ziemsvētkos un Jaunajā gadā!

Divi eņģeļi sēž
Jumta korē un dzied,
Katram nomet pa dāvanai
Katram, kas gažām iet.

Skaista svētku dāvana ir
Brīvās Latvijas abonements 2012. gadam

Priecīgus Ziemsvētkus! Laimīgu 2012. gadu!

novēl

Zviedrijas Latviešu Centrālā Padome

Dāviniet radiem un draugiem
Brīvās Latvijas abonementu 2012. gadam!

Atceroties sūtni Kārli Zariņu (1879-1963)

29. novembrī nosvinējam „Straumēnu” literāro pēcpusdienas divdesmit viena gada atceri. Šis sanāksmes savulaik ierosināja un vadīja rakstniece Lūcija Bērziņa. Kad viņa 1999. gadā aizgāja mūžībā, šo darbu pārņēma sabiedriskais darbinieks Indulis Kažociņš. Pēc viņa nāves 2002. gadā sanāksmes kārtā Iloņa Birzgaļe.

Šajos gados ir stāstīts gan par jauno, gan veco latviešu klasiķu dzīves gaitām un darbiem, gan par prozu un dzeju, gan citiem mākslas veidiem, gan par citiem tematiem.

24. novembrī sabiedriskais darbinieks Žano Mūsiņš stāstīja par sūtni Kārli Zariņu, kas pārstāvēja Latvijas valsti Anglijā pat okupācijas laikos. Kārļa bērība bijusi grūta. Agrā bērībā zaudējis vecākus un trīs māsiņas. Viņus – trīs brāļus pieņēmuši radi. Kārlis ar lielu centību un darbu ieguvis izglītību. Viņš bija Latvijas brīvvalsts pirmais diplomāts. Kārli Zariņu atceramies.

Viņu atceramies kā izpalīdzīgu un enerģisku valstsvīru. Daudzi klausītāji pazina šo vienkāršo, draudzīgo cilvēku.

Paldies Žano par plašo, interesanto un labi sagatavoto stāstījumu.

Nākamā literārā pēcpusdiena būs 2012. gada janvāra beigās.

I. Birzgaļe

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazistama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliets klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England.
Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.
Pārstāvniecība Anglijā: Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE.
Tālr. 01162431322, fakss 01162433312.
e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem €110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650.-; 12 mēneši Kr 1240.- Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkommittén, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Postgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 16, 12 mēnešiem Ls 29 (€ 33).

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu viensējīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā – 500 kr.
Komerālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper
published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespējamais: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

Dukuri sāk lieliski!

Latvijas sportistiem Martinam un Tomasam Dukuriem tikai trīs sekundes simtdaļas pietrūka līdz dubultuzvarai Īglsas trasē, Austrijā, Pasaules kausa izcīņas skeletonā pirmajā posmā.

Pārliecinošu uzvaru izcīnīja iepriekšējo divu sezonu Pasaules kausa ieguvējs Martins Dukurs. Viņš abos braucienos sasniedza labākos rezultātus un summā par 1,10 sekundēm apsteidza savu tuvāko sekotāju Aleksandru Tretjakovu no Krievijas. Turklāt pirmajā braucienā Martins sasniedza jaunu trases rekordu.

Tomass Dukurs pēc pirmā brauciena bija otrā pozīcijā, otrā braucienā sasniedza trešo rezultātu un summā par 0,03 sekundēm piekāpās Tretjakovam.

Martins Dukurs pēdējos gados uzvarējis gandrīz visās nozīmīgākajās sacensībās - viņš ir pēdējo divu

sezonu Pasaules kausa ieguvējs un Eiropas čempions, kā arī pagājušā gada pasaules čempions un 2010. gada Vankuveras olimpisko spēļu sudraba godalgas ieguvējs.

Latvijas hokejam – 80

Šajās dienās sporta draugi svin Latvijas hokeja 80 gadus. Sporta veida sākums datējams 1931. gadā. Tad Latvijas Ziemas sporta savienība (Latvijas Hokeja federācijas priekštece) tika uzņemta par pilntiesīgu LIHG (Starptautiskās hokeja federācijas IIHF priekštece) biedru. No LIHG Latvija tika izslēgta 1946. gadā sakarā ar Latvijas okupāciju. Pēc Latvijas valsts neatkarības atjaunošanas 1991. gadā tika nodibināta Latvijas Hokeja federācija.

Latvijas hokeja izlase pārstāv Latviju starptautiskajās hokeja spēlēs. Šīgada pasaules meistarsacīkstēs vienība izcīnīja 12. vietu. Izlase pie-

Latvijas un Dānijas hokejistu spēle pasaules meistarsacīkstēs

dalijusies četrās Olimpiskajās spēlēs 1936., 2002., 2006. un 2010. gadā. Labākais sasniegums pasaules čempionātos ir 1997., 2004. un 2009. gadā izcīnītā 7. vieta. 2006. gadā pasaules meistarsacīkstēs notika Latvija.

Līdz pat 1991. gada Latvijas hokejs bija daļa no Padomju Savienības hokeja, bet daļa Latvijas pirmās brīvvalsts spēlētāju kļuva par pirmajiem hokeja skolotājiem PSRS. Hokeja vēsturnieki noskaidrojuši, ka Krievijā, kur hokejs kļuvis ļoti

populārs, jau pirms simt gadiem spēlēts hokejs ar bumbiņu. Bet Kanadas hokeju, kā tolaik to sauca, sāka spēlēt tikai 1946. gadā. Latvijas hokeja treneris Edgars Klāvs šīs spēles noteikumus pārtulkoja krievu valodā un iedeva krievu sporta lietpratējiem.

Priecīgu brīžu „melnās ripas bruņinieku” cīņās ir daudz. Kopš 1997. gada Latvijas izlase spēlēja pasaules meistarsacīkšu augstākajā līgā un daudzkārt ir pārspējusi hokeja lielvalstu vienības. 2000. gada pasaules meistarsacīkstēs Sanktpēterburgā Latvijas izlase izcīnīja astoto vietu. Sporta halles jumts cēlās vai nost no līdzjutēju gaviļiem, kad mūsējie sīva cīņā ar 3:2 pārspēja Krievijas izlasi. Toreiz Latvijas vienības vārtus sargāja mūsu hokeja leģenda Artūrs Irbe. Viņš pēc uzvaras nespēja valdīt asaras. Tik nozīmīgs bija šis panākums

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evanģeliskās draudzes Adventa - Ziemsvētku dievkalpojums notiks svētdien, **18. decembrī**, plkst. 15. Kalpos draudzes mācītājs prāvests Klāvs Bērziņš. Pēc dievkalpojuma būs ierastais draudzes kafijas galds ar pārsteigumu bērniem. Visi laipni lūgti un aicināti!

ANGLIJA

Halifaksā, 8 Lord Str., HX1 5AE, DVF namā, sestdien, **17. decembrī**, plkst. 14 Ziemsvētku eglīte ar svētbrīdi, loteriju un kafijas galdu. Visi miļi aicināti.

Lidsā, Polish Catholic Centre LS7 4JE, svētdien, **11. decembrī**, plkst. 15 Ziemsvētku eglīte ar svētbrīdi, loteriju un kafijas galdu. Visi miļi aicināti.

Lesteras latviešu rikoto notikumu kalendārs

(Igaunu kluba telpās, 366 Fosse Road North, Leicester, LE35RS):

10. decembrī plkst. 13.00-15.00 - Bērnu un jauniešu interešu izglītības centra pārskata koncerts „Ziemsvētku eglīšu mežs”. Lomās: Sigita Bite, Edmunds Jēkabsons, Matīss Nitavskis, interešu izglītības centra bērni, Lesteras jauniešu apvienības jaunieši. Režija: Līga Orlovska, Ivetas Ročānes bērnu mākslas studijas izstāde. Rotaļas ar Ziemsvētku vecīti. Pacīņas. Pacīņām iepriekš pieteikties pa tālruni 07425867969.

Plkst. 18.00-24.00 „Ziemas balle!”. Dzīvā mūzika - Helmutis & Liene. Līdzī nēmt groziņus, alkoholiskie dzērieni pieejami Igaunu kluba bārā. Darbosies Ziemsvētku kafejnīca pie Diža Pirāga. Loterija. Ieeja: £ 6.

DIEVKALPOJUMI:

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Lidsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, sestdien, **24. decembrī**, plkst. 14 Ziemsvētku vakara dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, sestdien, **24. decembrī**, plkst. 16 Ziemsvētku

ku vakara dievkalpojums.

RIETUMANGLIJAS - VELSAS DRAUDZE

Gernsijā, The Town Church, St.Peter Port, GY1 1, sestdien, **17. decembrī**, plkst. 16 dievkalpojums ar dievgaldu.

APVIENOTĀ LONDONAS LATVIEŠU EV. LUT. UN MIERA DRAUDZE, māc. Eliza Zikmane

Londonā, Sv. Annas un Sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **10. decembrī**, plkst. 14 3. Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Sestdien, **24. decembrī**, plkst. 15 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Piedalīsies Londonas latviešu koris.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **11. decembrī**, plkst.15.30 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam Ziemsvētku eglītes vakars.

Lesterā, Igaunu namā, 366 Fosse Road North, Leicester, LE3 5RS, sestdien, **24. decembrī**, plkst.16 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

„Mūsmājās”, Priory Hill, Wols-ton, Coventry, CV8 3ZE, pirm-dien, **26. decembrī**, plkst.12 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

AŪSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Mansfildā, St. Peter's Centre, Church Side, Mansfield, NG18 1AP, sestdien, **24. decembrī**, plkst.11.00 Ziemsvētku dievkalpojums ar dievgaldu.

Derbijā, Poļu klubā, 18 Kedleston Road, Derby, DE22 1GU, sest-dien, **17. decembrī**, plkst.15.30 Ziemsvētku eglītes vakars.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **18. decembrī**, plkst.16.30 Adventa dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc tam Ziemsvētku eglītes vakars.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Mīnchenes ev. lut. latviešu draudze aicina uz Ziemsvētku dievkalpojumu svētdien, **18. de-**

cembrī, plkst. 15 Svēta Gara baznīcā, Heiliggeistkirche, Hugo-Troendle Str. 53, München-Moosach. Dievkalpojumu vadīs mācītāja Dr. Ilze Kezbera. Pēc dievkalpojuma sadraudzības stunda viesu namā pie baznīcas. Priecāsimies būt kopā ar latviešiem un vācu draugiem no tuvienu un tālienes.

Minsteres latviešu ev. lut. draudzes Ziemsvētku dievkalpojums notiks **24. decembrī** plkst. 14 Svētā Jāņa kapellā, Bergstrasse, Minsterē. Dievkalpojumā kalpos diakone L. Urdze

Berlinē Adventa - Ziemsvētku dievkalpojums svētdien, **18. decembrī**, plkst. **14** Paula Gerharda baznīcā (*Paul Gerhardt Kirche*), Wisbyer Str. 7, 10439, Berlin. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Agita Rando, dziedās Berlīnes latviešu koris. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu jomā svētku kafijas galds ar līdznes-tiem cienasta groziņiem.

Berlinē Ziemsvētku vakara Bībeles stunda “Tiem citur nebija vietas” svētdien, **25. decembrī**, plkst. **16** Horst - Caspar - Steig 19, Berlīne. Vadīs mācītājs Tālis Rēdmanis. Svētku galds no līdznes-tiem cienasta groziņiem.

„Klau! Kaut kur atskanēja sauciens: “Ierīkojiet tukšnesi Tam Kungam ceļu, dariet klajumā kādas lidzenas tekas mūsu Dievam! (Jes. 40,3)”

Diseldorfas draudzes Adventa/Ziemsvētku dievkalpojums notiks 3. Adventa svētdienā, **11. decembrī**, plkst. 14 Stephanus-Kirche (kriptā). Wiesdorfer Str.21,D-40591 Düsseldorf- Wers-ten. Kalpos prāv. Klāvs Bērziņš, pie ērģelēm Maija Giese. Pēc dievkalpojuma kafijas galds. Visi miļi lūgti un aicināti!

Etlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **11. decemb-rī**, plkst. 14 paredzēts 3. Adventa dievkalpojums. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā St. Ludwig, Bismarck un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **19. decembrī**, plkst. 15 notiks dievkalpojums Ziemsvētku

un gadu mijas iezīmē, ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās azaidis groziņu veidā.

ZVIEDRIJA

Latviešu pensionāru biedrība Gēteborgā ziņo:

Mūsu sanāksmju vieta mainīta! Sestdien, **17. decembrī**, tā plkst. 13 notiks Gēteborgas ev. lut. draudzes telpās! **HAGA ÖSTERGATAN 30, Gēteborgā**. Sarikojums ar maizītēm par labprātīgiem ziedojumiem. Biedri un viesi laipni gaidīti. Valde

DIEVKALPOJUMI

Stokholmas Latviešu draudzes Kristus piedzimšanas dievkalpojums notiks sestdien, **24. decemb-rī**, plkst. 14 SOMU baznīcā (Slottsbacken 2). Dievkalpojumu vadīs prāv. Ieva Graufelde. Dievkalpojumu kuplinās tenors Christ-er Wikmark un koŗa ansamb-ļis. „Jums šodien dzimis Pestītājs.” Lk. 2:11

Upsalas Latviešu draudzes Kristus piedzimšanas dievkalpojums notiks svētdien, **25. de-cembrī**, plkst. 11 Vindhemas baz-nīcā (Vindhemsgatan 9, Upsala). Visi miļi aicināti. „Mēs skatījām viņa godību, tādu godību kā Tēva Vienpiedzimūšajam Dēlam, pilnu žēlastības un patiesības.” Jņ. 1:14

Gēteborgas latviešu ev. lut. draudzes Ziemsvētku dievkalpo-

Paziņojumi par sari-kojumiem un dievkal-pojumiem BL tiek publi-cēti par brīvu. Taču izde-vēji un redakcija priecā-sies par ziedojumiem, ko lūdzam pārskaitīt mītnes zemes pārstāvim (sk. avī-zes pasītē 11. lpp.).

jums svētdien, **18. decembrī**, plkst. 14 Hāgas baznīcā. Dievkal-pojumu vadīs prāveste Ieva Graufelde. Pēc dievkalpojuma visi sirsnīgi gaidīti pie kopīga galda Hāgas draudzes namā. Aicina draudzes valde. **Bērnus pārsteigs Ziemsvētku vecītis!** Bērni aicināti pie eglītes Ziemsvētku vecitīm kaut ko nodziedāt, nodeklamēt vai ko pastāstīt. Vecākus lūdzam paņemt līdzī dāvanīņu savam bērnam un to ielikt Ziemsvētku vecīša maisā.

Esķilstunas latviešu draudzes Adventa dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **18. decembrī**, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Dienas mude: “Vai mums citu gaidīt?” Mats Stenlunda mū-zikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauzahomilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!

Aizsaulē aizgājis
mūsu

GUNĀRS SILIŅŠ

* 1955. gada 26. maijā
† 2011. gada 17. novembrī

S U S A N N A
MAIJA un ANITA
Viktorija un Māra
ar ģimenēm

Bēres 2011. gada 16. decembrī plkst. 15
Silverdalenas kapellā

Pieteikšanās uz bērnu mielastu līdz 13. decembrim.
Telefons 08-51293220